

На благодійному заході

Черкаси

Серед запрошеных на міжрегіональну конференцію УСПП – керівники міністерств праці і соціальної політики України, охорони навколишнього природного середовища України, комітетів ВРУ з питань соціальної політики та праці, з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи, Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва, Київської та Черкаської міських державних адміністрацій, представництва ООН в Україні, зарубіжних посольств.

Марина Кінах отримала «Зірку тисячоліття Литви»

Марина Кінах отримала почесну відзнаку Міністерства закордонних справ Литви – орден «Зірка тисячоліття Литви». Нагороду під час церемонії відкриття в Україні Року литовської культури, історії і економіки вручив Надзвичайний і Повноважний Посол Литовської Республіки в Україні Альгірдас Кумжа. «Зірку тисячоліття», як вважає посол та громадський діяч, Марина Кінах отримала за вагомий вклад у розвиток культурних та становлення дружніх українсько-литовських відносин.

Протягом тривалого часу Марина Кінах працює в Українсько-литовському фонді імені Тараса Шевченка – неурядовій організації, яка розвиває культурні відносини між двома країнами. Фонд сприяє організації виставок литовських художників в Україні та українських художників в Литві, підтримує журналістів, діячів культури, налагоджує бізнес-контакти.

Одна з відомих акцій, проведених за участю Марини Кінах, – благодійний аукціон «Литовські ювеліри українським дітям, хворим на лейкемію». Кошти, виручені у ході аукціону, були направлені на лікування хворих дітей.

У червні в Черкасах пройде міжрегіональна конференція УСПП на тему соціальної відповідальності бізнесу

У червні в Черкасах відбудеться традиційна міжрегіональна конференція Українського союзу промисловців і підприємців «Соціальна відповідальність бізнесу як запорука його партнерських стосунків та конструктивного діалогу з суспільством та владою».

На конференції планується обговорити проблеми розвитку соціальної відповідальності підприємств – членів УСПП та роль Союзу в координації цієї діяльності. Якої законодавчої підтримки потребує соціально активний бізнес? Якою має бути позиція свідомих промисловців і підприємців та громадських організацій, що їх об'єднує? Шо за обставини змушують бізнес звітувати перед громадськістю? На всі ці питання відповіді даватимуть провідні фахівці, керівники органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, зарубіжні експерти.

Міжрегіональна конференція планує зібрати найбільші вітчизняні компанії, що впроваджують корпоративну соціальну відповідальність. Для обміну досвідом, вироблення спільних рекомендацій та рішень працюватимуть декілька секцій конференції: «Взаємовідносини міської влади і соціально відповідального бізнесу», «Соціально відповідальний бізнес і моделі сходження до досконалості», «Енергозбереження як стратегія виробництва та засіб мислення персоналу», «Споживач та соціальна відповідальність бізнесу».

УСПП запрошує всі засікальні компанії та фахівців взяти участь в обговоренні шляхів розвитку соціальної відповідальності в Україні, презентувати свою позицію щодо процесу переосмислення культури ведення бізнесу.

Прес-служба УСПП:
м. Київ, вул. Хрещатик, 34, кімн. 321
Тел.: (044) 234-56-99; тел./факс: (044) 279-74-80
E-mail: zhurnal@uspp.org.ua
merezha@uspp.org.ua

Редактор: Людмила Жук
Дизайн та верстка: Анатолій Ардатєв
Наклад: 3 500 прим.

ВІСНИК УСПП

БЮЛЕТЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО СОЮЗУ ПРОМИСЛОВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ

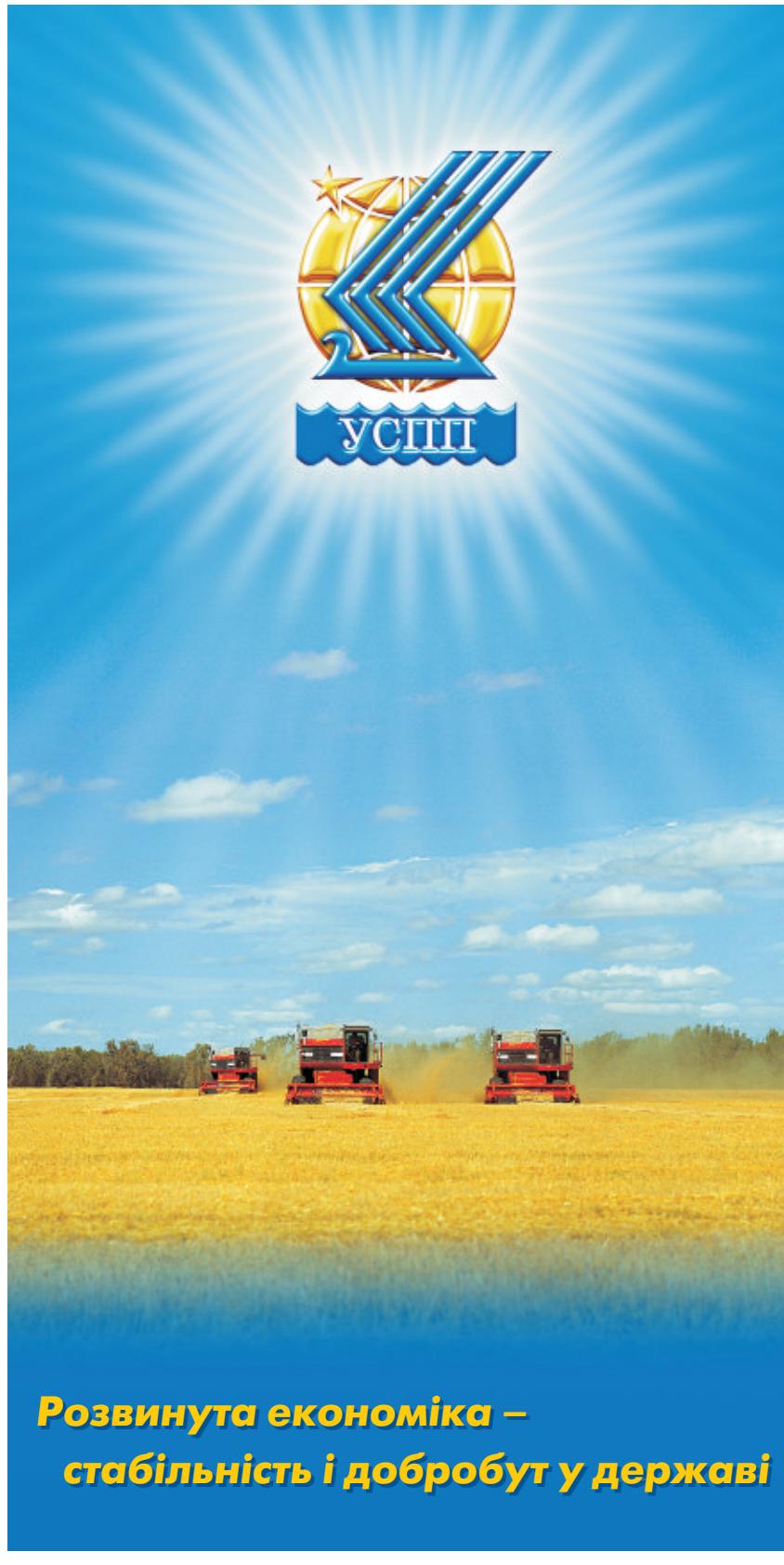
№2(12)

2008

КВІТЕНЬ

ЗМІСТ

Потрібні програми адаптації економіки до нових умов	2
Анатолій Кінах	
Металургійна галузь потребує захисту	5
УСПП закликає владу перевірити від декларацій до відповідальності	6
Підприємці пропонують ДПАУ критерії визначення сумлінності платників ПДВ	6
Комісійна торгівля по-українски: зароби тисячу – отримай штрафів на мільйон	7
Андрій Сугай	
Сто податків гальмує розвиток економіки України	10
Тетяна Кравцова	
Сто податків гальмує розвиток економіки України	11
Сергій Лікар	
Будемо намагатися створювати рівні умови для всіх платників податків	12
Дозвільна система має чітко функціонувати	12
Микола Занько	
Боротьба за права підприємців триває	13
Сергій Прохоров	
Фоторепортаж	16
Бюджет-2008 потребує змін	18
Людмила Денисюк	
Підприємницький рух у столиці	19
Людмила Денисюк	
БТА Банк вступив до УСПП	21
Необхідно прискорити впровадження недержавного пенсійного забезпечення	22
Недержавні пенсійні фонди – довгострокові інвестиційні активи підприємства	22
Світлана Симоненко	
Українська система побудована на кращому світовому досвіді	24
Євген Григоренко	
Досвід регіонів – багатство Союзу	26
Проблема кадрового забезпечення гальмує розвиток економіки України	29
Петро Ванат	
Ефективніше за урядові структури	30
Литва відкриє в Україні торговий дім	30
Казахстан і Україна: спільні бізнес-інтереси	31
Бундестагу запропонують програму партнерства для України	31
Марина Кінах отримала «Зірку тисячоліття Литви»	32
У червні в Черкасах пройде міжрегіональна конференція УСПП на тему соціальної відповідальності бізнесу	32

Розвинута економіка – стабільність і добробут у державі

Президент УСПП Анатолій Кінах

10 квітня Верховна Рада України 411 голосами підтримала ратифікацію угоди про вступ України до Світової організації торгівлі. Виступаючи під час пленарного засідання, Анатолій Кінах заявив, що вступ України до СОТ відповідає національним економічним інтересам, однак головним завданням є формування програми адаптації до нових умов. «Упершу чергу це стосується агропромислового комплексу, переробної, харчової галузі, автомобілебудування, авіабудування», – сказав народний депутат.

«Протягом місяця уряд має представити парламенту програму адаптації вітчизняної економіки та забезпечення належного соціального захисту громадян України», – заявив Анатолій Кінах.

Ратифікація угоди про вступ до СОТ у парламенті була підкріплена додатковим рішенням про доручення уряду розробки програм адаптації економіки.

Потрібні програми адаптації економіки до нових умов

Завершена робота, яка тривала 15 років: Україна виборювала право бути членом Світової організації торгівлі і стала ним після ратифікації угоди у Верховній Раді. Але проблема залишилася – потрібні системні високопрофесійні дії, спрямовані на адаптування вразливих галузей економіки. Про це – в інтерв'ю Президента УСПП Анатолія Кінаха.

– Анатолію Кириловичу, ви нещодавно повернулися із засідання Міжнародного конгресу промисловців і підприємців, у Москві зустрічалися з колегами з Російського союзу промисловців і підприємців, Міжнародної ділової ради. Йшлося про обставини незворотної інтеграції країн пострадянського простору в світові економічні системи...

– Так, і ми говорили про те, що шлях інтеграції може бути непростим, але його кроки не повинні негативно впливати на стан двосторонньої співпраці, а лише відкривати нові перспективи. Абсолютно переконаний: інтеграція України в європейський і світовий економічний простір – це незворотний процес. Кожний етап інтеграції має давати можливість на основі підтримки суспільства й за умови політичного консенсусу забезпечити більш консолідований стан країни, у владі, у суспільстві, у державі в цілому.

– Повернемося до питання недавнього вступу нашої країни до СОТ.

– Є один непорушний принцип: умови вступу мають бути адекватними національним інтересам у балансі з інтересами партнерів. Кожна помилка – це втрата наших робочих місць і створення їх за рубежем, це ризик, що країна може піти шляхом перетворення в експортера дешевої робочої сили або полігону для споживання імпортної продукції.

Я, відверто кажучи, дуже скептично поставився до того, що, як тільки був схвалений звіт робочої групи по вступу до СОТ, ще до ратифікації в парламенті, з'явилися різного роду укази про нагородження десятків осіб державними нагородами. Не можна створювати таку суєту, оскільки залишаються дуже серйозні ризики.

– У чому вони полягають?

– З одного боку, СОТ – це плюс для експортерів, тому що ми – експортно орієнтована країна й половина нашого ВВП формується за рахунок експорту. Але з іншого – внутрішній ринок стає більш відкритим, і відповідно конкуренція зростатиме. Вступаючи до СОТ, необхідно дуже чітко прораховувати ризики в певних галузях: АПК, переробній, продовольчій галузях, текстильній й легкій промисловості, автомобілебудуванні й ряді інших. Кожна країна перед вступом до СОТ посилено працює над тим, аби рівень конкурентоспроможності таких галузей дозволяв гідно конкурувати з імпортом. До цього Україна фактично не готова. УСПП планує провести цілу серію дискусій, «круглих столів» з обов'язковою участю представників влади й бізнесу, промисловців і експертів, незалежних аналітиків з тим, щоб, вивчаючи конкретні умови вступу, врахувати ризики та запропонувати шляхи до їхньої мінімізації.

– А якою мірою політичне протистояння в країні може позначитися на питаннях інтеграції?

– На жаль, нині відсутній необхідний рівень конструктивних, високопрофесійних, системних параметрів співробітництва між галузями влади, особливо в трикутнику Президент – парламент – уряд. Ураховуючи цей контекст, в якому відбувається ці процеси, треба працювати, умовно кажучи, по 24 години на добу й уряду, й парламенту, оскільки це вимагає дуже серйозних законодавчих змін. Але сьогодні головний ризик полягає в тому, що, на жаль, країна й громадяни стають заручниками протистояння, у тому числі штучного, на основі особистих амбіцій, нездорової конкуренції, політичної метушні.

– Давайте в контексті питання про інтеграцію України в світовий економічний простір виділимо вектор Україна – ЄС...

– Ситуація непроста. З одного боку, ЄС – наш потужний економічний партнер. З іншого – зростає негативне торговельне сальдо з Європейським союзом. За результатами 2007 року воно збільшилося з 3,6 до 7,8 млрд. дол. У комітеті «Україна – ЄС» в Європарламенті українська делегація ставила це питання перед нашими партнерами. Наша позиція – створювати для України рівноправні та справедливі умови доступу на ринки країн ЄС. Україна мусить максимально твердо відстоювати свої національні інтереси, щоб не перетворитися в свою рідну територію безперешкодного й безконтрольного транзиту товарів на східні ринки. Тому тут не варто піддаватися ілюзіям і райдужним очікуванням, а треба налаштуватися на жорстку конкуренцію.

У контексті відносин України з ЄС існує так звана річ – директива (REACH), яка зобов'язує з початку 2009 року всі товари й продукцію, що поставляється в Євросоюз, сертифікувати за складом хімічних речовин за правилами, затвердженими в ЄС. Значна частина українських товарів не готова до такого підходу з боку наших європейських партнерів. Ми змушені були поставити це питання на засіданні комісії «Україна – ЄС» з вимогою надання нам певного переходного періоду, оскільки країна дуже багато втрачає від введення таких нетарифних обмежень, насамперед в металургії, хімії, машинобудуванні, легкій промисловості й інших галузях економіки.

– А як будемо розвивати стосунки з Росією?

– Зрозуміло, що й вступ України до СОТ, й змінення економічних контактів України з ЄС не повинні відбуватися на шкоду нашим відносинам із Росією. Хочу нагадати, що в Росії частка торгівлі з ЄС становить 54–56%, хоча левову частину торгівлі Росії з ЄС становлять енергоносії. Що стосується співпраці Росія – Україна... Є таке велике міждержавне надбання, як розвинуті коопераційні, виробничі, інноваційно-інвестиційні зв'язки. До речі, саме двом союзам промисловців і підприємців – українському і російському – вдається інколи те, чого не в змозі зробити уряди – підтримувати і просувати здорові двосторонні стосунки на рівні конкретних підприємств, галузей. Крім того, і Росія і Україна дуже зацікавлені у встановленні рівноправних економічних відносин з Європою.

Надто важливо, щоб після вступу України в СОТ ми не допустили зниження рівня двостороннього співробітництва з тими державами, які вступлять туди пізніше. Маю на увазі Росію й Казахстан. Вважаю, що сьогодні необхідно відпрацювати чіткі й погоджені дії між нашими країнами виходячи з того, що умови вступу до СОТ для України й Росії суттєво відрізняються. Скажемо відверто, у Росії більш вигідні умови – більш довгі переходні періоди для адаптації окремих галузей економіки,

«У контексті вступу в СОТ мене особливо турбую ситуація з генетично модифікованими продуктами. Я впевнений – необхідно вимагати, щоб усі продукти, які імпортуються в Україну і мають в своєму складі генетично модифіковані організми, містили відповідне маркування. Український споживач має знати, що він купує. Такі вимоги є у більшості країн світу.

Наприклад, у Тайвані, а це достатньо розвинута країна, практично заборонено імпорт продуктів з ГМО. І Тайвань позиціонується в усьому світі як держава, яка виробляє екологічно чисту продукцію і отримує від цього серйозні інвестиції.

Я би дуже не хотів, щоб Україна стала полігоном, де споживається неякісна продукція з усього світу. Це буде ударом не тільки по здоров'ю і безпеці наших громадян, а й матиме негативні наслідки для майбутніх поколінь».

Анатолій Кінах
З виступу на прес-конференції
10 квітня 2008 року

менш різке зниження митних ставок для доступу на внутрішні ринки й ряд інших переваг. Виходячи із цього нам дуже важливо не допустити зниження взаємного економічного співробітництва й товарообігу з Росією й іншими країнами колишнього СРСР, що поки не є членами СОТ. Я категоричний противник того, щоб створювати з нашого боку для Росії або інших країн проблеми щодо вступу. Навпаки, ми маємо зробити все, щоб Росія у найкоротший термін стала членом СОТ – тоді у найближчому майбутньому всі спірні питання у взаємній торгівлі ми зможемо розглядати й вирішувати вже в рамках міжнародних, «сотівських» норм і правил, включаючи й процедури третейського судочинства. Тому, коли я чую заяви на кшталт «коли ми станемо членами робочої групи по переговорах з Росією, то зможемо висувати росіянам додаткові умови», це в мене викликає іронічну посмішку. Така позиція свідчить про дилетантизм, украй низький рівень розуміння економічних процесів, підходів до захисту реальних, а не надуманих національних інтересів України.

Зрозуміло, що в нашій взаємній торгівлі з Росією є ризиковани сектори, які потенційно можуть знизити рівень нашого співробітництва. Тому нині важливо активно працювати на міжурядовому рівні, щоб внести ясність у такі питання й не допустити непорозуміння, а тим більше напруженості у стосунках.

– Анатолій Кирилович, а яке ваше бачення фінансово-економічної стратегії у світі в цілому і в Україні зокрема?

– Тут треба насамперед відзначити, що валютно-курсова політика не може бути чинником якоїсь короткочасної кон'юнктури. Річ у тім, що про ревальвацію гривні згадують у момент зростання інфляційних ризиків. Усі ми пам'ятаємо 2005 рік, коли була проведена штучна ревальвація гривні і коли постраждав національний експорт і українські громадяни, які зберігали свої доларові заощадження вдома. Тоді ревальвація відбувалася одночасно з різким зниженням рівня митних ставок, що врешті-решт призвело до дуже різкого зростання негативного торговельного сальдо. Темпи зростання імпорту у два-три рази перевищували темпи зростання експорту. Тому треба робити висновки: валютно-курсова політика має бути інтегральним показником. Це дуже складна робота у сенсі співробітництва Національного банку й уряду.

– Чи допускаєте ви, що валютно-курсова політика Нацбанку може бути переглянута через зміну кон'юнктури на міжнародних фінансових ринках?

– На міжнародних фінансових ринках, безумовно, спостерігаються дуже серйозні тенденції, які передовсім супроводжуються впливом кризи іпотечної системи США. Але на сьогодні я упевнений у тому, що показника 4,95–5,25, який зафіксований на 2008 рік, цілком достатньо для того, щоб ринковими методами утриматися у валютному коридорі. Думаю, що в найближчому півріччі ми будемо працювати саме в такому варіанті валютного коридору. В будь-якому випадку дискусія на цю тему має вестися в досить вузькому колі висококваліфікованих експертів-професіоналів і при наявності вже готового погодженого рішення озвучуватися привсюючно. Емоційні коментарі навколо долара лише підсилюють інфляційні очікування, викликають недовіру до стабільності фінансової системи, ажіотаж і паніку.

«Щодо аграрного комплексу, то нам необхідно вийти на цільову програму його адаптації. Це стосується механізмів державної підтримки в напрямку жовтої і зеленої скриньки, наукового забезпечення розвитку комплексу, підготовки кадрів, формування структури фондових, товарних бірж.

Треба створювати умови для інвестицій і формувати сучасну експортну інфраструктуру. У світі зростає ціна на продовольство, і Україна з її можливостями в аграрному комплексі повинна бути потужним гравцем на світовому ринку».

Анатолій Кінах
3 виступу на прес-конференції
10 квітня 2008 року

Металургійна галузь потребує захисту

Експерти УСПП висловлюють стурбованість неминучим зростанням обсягів імпорту окремих видів товарів на початковому етапі членства країни в СОТ за рахунок зменшення ставок ввізного мита (через зобов'язання, які Україна бере на себе як член СОТ). Про це поінформував віце-президент Союзу Андрій Гончарук.

«Насамперед у групу ризику збільшення імпорту може потрапити продукція, на яку імпортне мито знизиться до нульового рівня. Це продукція, що входить до так званих секторальних ініціатив СОТ. Так, наприклад, секторальна ініціатива «Сталь» передбачає встановлення нульової ставки ввізного мита на чорні метали та вироби з них. В умовах членства України в СОТ можливості застосування заходів тарифного та нетарифного регулювання імпорту є обмеженими через існуючі зобов'язання сторін та правила самої організації. Таким чином, українська металургійна галузь опиняється у стані «тарифно-незахищеної» перед надходженням імпортної продукції», – зазначив він.

У такій ситуації найефективнішим механізмом захисту внутрішнього ринку, як показує міжнародна практика, є застосування антидемпінгових, спеціальних або компенсаційних заходів до імпорту продукції, що недобросовісно конкурує з українськими товарами. За таких умов українські виробники, галузеві асоціації та об'єднання профспілок мають ретельно вивчати ситуацію на ринку та ініціювати відповідні торговельні розслідування, а Міністерство економіки та Міжвідомча комісія з міжнародної торгівлі приймати рішення з урахуванням можливого нанесення збитків українським виробникам зростаючим імпортом.

Так, нині Міністерством економіки проводиться спеціальне розслідування по продукції металургійної галузі відносно імпорту до України труб обсадних та насосно-компресорних. Ініціювання розслідування з боку українських виробників труб було спричинено потужним зростанням імпорту, темпи якого протягом 2003–2006 років перевищили 2,2 раза і супроводжувалися відповідною втратою національним виробником частки внутрішнього ринку та скороченням темпів виробництва продукції.

Негативна тенденція набула піку у 2007 році, коли виробництво українських труб нафтогазового сортаменту скоротилося на 8%. Це призвело до скорочення відвантажень вітчизняних виробників на внутрішній ринок (-42% за рік). У результаті частка імпорту в споживанні зросла з 29 до 43% за рік.

«Застосування ефективних обмежувальних заходів не тільки дозволить вплинути на мікроекономічний рівень, захистити конкретні українські підприємства, а й у цілому зменшити негативне навантаження на зовнішньоторговельний баланс держави, який починаючи з 2005 року лише погіршується», – зазначив Андрій Гончарук.

«Одним із прикладів здачі інтересів українського товаровиробника є ситуація в автомобілебудуванні. Ми прийняли умову, яка дає дозвіл на імпорт в Україну автомобілів віком старше 8 років – по суті, металобрухту. Це створює загрозу для вітчизняного автомобілебудівника. А одне місце в цій галузі дає 7–8 робочих місць в інших галузях.

У минулому році був дуже хороший результат в автомобілебудуванні. В Україні було зібрано близько 370 тисяч автомобілів. Ми стали експортером автомобільної техніки в Росію і Східну Європу. І сьогодні ці можливості можна втратити».

Анатолій Кінах
3 виступу на прес-конференції
10 квітня 2008 року

УСПП закликає владу перейти від декларацій до відповідальності

український союз промисловців і підприємців і надалі працюватиме над розбудовою діалогу влади та бізнесу. Вимога УСПП – від декларацій та закликів перейти до результативності та відповідальності влади за свої дії або бездіяльність у сенсі створення сприятливого підприємницького клімату. З цією метою Союз нещодавно підписав з Державною податковою адміністрацією України Меморандум про створення сприятливого податкового клімату.

Як зазначив під час підписання меморандуму Президент УСПП, народний депутат України Анатолій Кінах, конкурентоспроможність економіки України нині випробують серйозні виклики – зростання цін на енергоносії, відкритість ринку на початку вступу в СОТ, брак інвестиційних коштів на модернізацію, технічне, технологічне переоснащення економіки. Податкова система залишається своєрідним центром регулювання цих проблем та мінімалізації ризиків. Але за однієї умови – рівноправних, партнерських стосунків з бізнесом.

«Діалог влади і бізнесу має бути змістовним. На переконання УСПП, сьогодні час розширити співпрацю підприємців і податкової, зробити їх стосунки більш партнерськими. Першочерговим завданням є спільне напрацювання змін до нормативно-законодавчої бази, захист прав власника та інвестора, налагодження ефективного зворотного зв'язку підприємця та податкової», – зазначив Анатолій Кінах.

Сьогодні перед УСПП та ДПАУ стоїть завдання удосконалення законодавчої бази та вирішення проблемних ситуацій у сфері оподаткування. «Податкова система країни накопичила ряд серйозних проблем: не прийнято Податковий кодекс, удосконалення потребує спрощена система оподаткування, податок на додану вартість, – вважає Анатолій Кінах. – А головне – неприпустимим залишається фіiscalно-адміністративний тиск на платників податків».

Президент УСПП зазначив, що Союз виступає за інтенсивний та системний діалог із податковою. Ще в 2000 році між УСПП та ДПАУ було підписано угоду про співпрацю, а згодом створено спільну Узгоджувальну групу, яка намагалася вирішувати складні питання між податковими органами та платниками податків, долукалася до законодавчої роботи. Такі групи були створені та успішно працюють й на регіональному рівні.

Підприємці пропонують ДПАУ критерії визначення сумлінності платників ПДВ

Український союз промисловців і підприємців запропонував Державній податковій адміністрації України критерії визначення сумлінності платників податку на додану вартість. Про це йшлося на засіданні Узгоджувальної робочої групи УСПП та Державної податкової адміністрації.

Перший віце-президент УСПП Сергій Прохоров повідомив, що представники регіональних відділень та провідних підприємств Союзу сформували перелік об'єктивних та вичерпних критеріїв визначення сумлінності платників ПДВ. По-перше, сумлінний платник ПДВ повинен мати добру податкову історію – без випадків порушення термінів надання податкової звітності, простроченої заборгованості перед бюджетами з податків тощо. По-друге, він не повинен бути посередником, а формувати обсяг експорту із продукції власного виробництва. По-третє, фактична і юридична адреса підприємства мають співпадати. Крім цього, декларацію і реєстри податкових накладних у податкові органи він повинен подавати в електронному вигляді.

Відшкодування ПДВ промисловці підприємці розглядають не просто як актуальне питання. На їхню думку, нині воно межує з проблемою збереження та подальшого розвитку бізнесу і промисловості взагалі. Постійно зростає suma неповернення ПДВ суб'єктам господарювання, нині вона наближається до 3,8 млрд. грн. Лише у металургійному комплексі, частка якого в українському експорті становить 40%, заборгованість із відшкодування ПДВ станом на 1 лютого досягала 2,4 млрд. грн.

Додало гостроти ситуації й розпорядження Державної митної служби України щодо заборони використання податкових векселів. Зобов'язання підприємств при ввозі на митну територію України сировини, комплектуючих або обладнання для подальшого виробництва сплачувати 20% їхньої вартості призводить до повного вимивання обігових коштів. Якщо врахувати, що відшкодування ПДВ може бути реально отримано платником податків не раніше ніж через шість місяців, виробники-експортери можуть реально опинитися на межі банкрутства.

За словами першого віце-президента УСПП, сьогодні позиція Союзу полягає в тому, що підприємства, які відповідають критеріям сумлінності, мають бути звільнені від перевірок з ПДВ. «Підприємство виробляє гарну продукцію, здійснює експортні операції, спрямовує доходи в бюджет, а його позбавляють права відшкодування ПДВ тільки на основі того, що воно співпрацювало з посередником і десь на десятому етапі операцій відбулися певні порушення! Адже, по суті, податкова запровадила солідарну відповідальність платників ПДВ, що не передбачено чинним законодавством. Якщо держава таким чином поповнює бюджет, вона має усвідомити, що незабаром українських літаків, кораблів або електровозів ми просто не побачимо. Це хибний, недержавний, неперспективний шлях», – вважає Сергій Прохоров.

Нині вже не можна чекати, вважають промисловці і підприємці. Треба негайно звільнити сумлінних виробників від тривалих перевірок та готовувати зміни адміністрування ПДВ у цілому.

Наприкінці березня 2008 року борг держави з відшкодування податку на додану вартість досягав 4 млрд. гривень, в цілому суб'єктами представлено до відшкодування 9 млрд. гривень.

В УСПП вважають, що сьогодні в Україні поширюється використання адміністративних методів регулювання економічної сфери, посилюється податковий тиск. Значими проблемами для промисловості є зростання заборгованості з відшкодування ПДВ, що створює умови для відволікання коштів підприємств, уповільнення темпів приросту, погіршення інвестиційного клімату.

Комісійна торгівля по-українськи: зароби тисячу – отримай штрафів на мільйон

Андрій Сугай, член регіонального відділення УСПП у Закарпатській області, директор ТОВ «Беркут»

Починаючи з кінця минулого року Україною пройшли перевірки підприємців, які здійснюють торгівлю на основі договорів-комісій. Їх результатом стали величезні штрафи, накладені органами податкової служби. З пояснень ДПАУ випливало, що нібито підприємства тривалий час декларували менший прибуток, ніж отримували насправді, і «заборгували» державі чималі суми. Як виявилось, під час перевірок податкова зараховувала підприємствам як виторг всю суму контрактів, а не тільки комісійний дохід.

Підставами для таких дій податкових служб стало те, що ДПАУ у своїх консультаціях та листах (наприклад, лист від 23.11.2006 р. №13290/6/17-0416) в порушення норм діючого законодавства неодноразово висловлювала думку, що комісіонер, він же фізична особа – платник єдиного податку, здійснює саме **продаж товарів** покупцю. А, як відомо, згідно з Указом Президента «Про спрощену систему оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва» від 03.08.98 р. №727/98 у склад виручки від реалізації продукції включаються суми, фактично отримані підприємцем на розрахунковий рахунок за здійснення операцій з продажу.

Насправді ж згідно із Законом України «Про оподаткування прибутку підприємств» під продажем продукції розуміються будь-які операції, які передбачають **перехід права власності на товари**.

На переконання експертів УСПП, ДПАУ мала на меті створити в інформаційному полі сигнал, що начебто від бюджету через сферу комісійної торгівлі йдуть великі кошти. Натомість постраждала найуразливіша категорія підприємництва – малий бізнес. Крім цього, подібні дії лише стимулюють зростання корупції, адже багато хто з підприємців знаходить можливість врегулювати проблеми засобами за межами правового поля.

«Сьогодні перевірки малих і середніх підприємств – це форма «державного ректету». На відміну від великих компаній, які мають високий рівень юридичного захисту, лобістів у структурах влади, включаючи її судову гілку, малий і середній бізнес таких можливостей не має.

В Україні тиск з боку контролюючих органів знищує величезну кількість підприємств. І це створює підстави для бізнесу йти в тіньову сферу, щоб хоч якось вижити.

Чиновник, який не цінує людей, що створюють робочі місця, не має ні морального, ні професійного права обійтися своєю посадою».

Анатолій Кінах
З виступу на прес-конференції
10 квітня 2008 року

За інформацією Державного комітету з питань регуляторної політики і підприємництва, торік у порівнянні з 2006 роком майже на 6% зросла кількість звернень громадян стосовно порядку перевірок контролюючими органами, отримання кредитів для розвитку підприємництва, діяльності ринків (зокрема, щодо сплати ринкового збору та надання дозволів на розміщення об'єктів торгівлі) тощо.

А відповідно до ст. 1011 Цивільного кодексу України комісіонер зобов'язується за плату здійснити один або декілька правочинів від свого імені – при цьому **при передачі товару на комісію право власності на нього залишається за комітентом**. Таким чином, операції з передачі товару в рамках договорів комісії та інших договорів без передачі права власності на товари **не належать до операцій з продажу товарів**. А підприємець-комісіонер повинен враховувати в обсяг виручки тільки винагороду, отриману від комітента.

Іншими словами, кошти, які надходять на рахунок комісіонера, – це не його кошти. Його виручка – це лише винагорода за те, що він надав послуги з продажу певного товару, так звані комісійні. Тому він не повинен платити податки з усієї транзитної виручки як з власного доходу.

У результаті невірних тлумачень податкова служба у Закарпатській області накладала на підприємства штрафи обсягами від 23 до 60 млн. грн. Схожа ситуація, як свідчать отримані УСПП звернення, склалася в Київській, Харківській, Дніпропетровській, Херсонській й інших областях. З проблемами зіштовхнулися не тільки комісіонери, а й брокери, туроператори, у сумі контрактів яких входить оплата готелів, проїзду й інших витрат.

Оскільки більшість підприємств, які здійснюють торгівлю на основі договорів-комісій, використовують спрощену систему оподаткування, виникла проблема з механізмом оподаткування суми перевищенні граничної межі виручки у 500 тис. грн. Так, у своєму листі від 03.08.2007 р. №4005/Г/17-0715 ДПАУ вперше за всю історію існування «спрощенки» зазначила, що, якщо суб'єкт підприємницької діяльності, який обрав спрощену систему оподаткування, отримує дохід, що перевищує 500 тис. грн. на рік, то **сума такого перевищенні підлягає оподаткуванню** у порядку, встановленому розділом IV Декрету Кабінету Міністрів України «Про прибутковий податок з громадян» від 26.12.92 р. №13-92.

При цьому відповідно до п. 5 Указу №727 підприємець, який порушив вимоги перебування на спрощеній системі оподаткування, повинен перейти на загальну систему оподаткування починаючи з наступного звітного періоду. Однак ні сам указ, ні декрет КМУ, ні Закон України «Про податок з доходів фізичних осіб» **не містять норм відносно оподаткування суми перевищенні виручки**, яка отримана підприємцем – платником єдиного податку.

Необхідно зазначити, що і листи ДПАУ стосовно виручки комісіонерів, і листи стосовно оподаткування сум перевищенні межі спрощеної системи не є офіційними і законними податковими роз'ясnenнями. Адже згідно з внутрішнім розпорядженням Державної податкової адміністрації, підписаним ще її головою Юрієм Кравченком, усі податкові роз'яснення надаються тільки наказом ДПА України. А вищевказані листи не були зареєстровані Міністерством юстиції України як накази. Тому ці листи є **неправомірними** навіть згідно з внутрішніми правилами ДПАУ.

Сьогодні абсолютно зрозуміло, що у питанні перевірок підприємців податкова використовує подвійні стандарти. На останньому засіданні правління УСПП були присутні підприємці Херсонської, Одеської та інших областей. У результаті обговорення ситуації в комісійній торгівлі виявилось, що за результатами перевірок податкова Одеської області нарахувала до сплати у вигляді штрафу тільки податок на прибуток від так званого перевищенні межі. У Закарпатті ж було нараховано і ПДВ, і штраф за відсутність розрахунково-касового апарату за три роки, і податок на прибуток. І це при тому, що ніякого перевищенні насправді не було – підприємці заробили свої комісійні в межах 500 тис. грн.! Тому волонтаристський

розгардіяш у податковій проявляється навіть у різниці актів у різних регіонах. Адже, якщо є певний методологічний підхід до порушень, він має бути однаковим для всіх.

Хочу нагадати, що в лютому УСПП і Державна податкова адміністрація підписали Меморандум про створення сприятливого податкового клімату, а на останньому засіданні правління була створена спеціальна робоча група УСПП – ДПАУ з розгляду ситуації в комісійній торгівлі. Нещодавно відбулося її перше засідання, однак, незважаючи на декларації щодо партнерських відносин, реально на місяцях ДПАУ своїх підходів до проблеми не змінила.

На сьогодні у Закарпатті сім підприємств – членів нашого регіонального відділення вже вигралі з даного питання суди першої інстанції з податковою. Однак юридичними службами ДПАУ по усім справам були подані апеляції в суд наступної інстанції. Єдине, що було зроблено позитивного при апеляційному позові, – це змінено штрафи за відсутність касового апарату з трьох років до одного. Як виявилося, юристи податкової простежили, що є практика суддів не розглядати дані штрафи за три роки – лише за рік.

Таким чином після виграних судів першої інстанції закарпатські підприємці і далі мають судові процеси, де замість цифри 23 млн. грн. штрафу фігурує 8 млн. грн., замість 60 млн. грн. – 20 млн. грн. І це штрафи за кошти, яких людина взагалі не бачила!

Що пропонує на сьогодні УСПП?Хоча ми переконані, що правда на нашому боці, ми водночас розуміємо, що визнати свою неправоту і відкликати власні листи податківцям навіть психологічно надзвичайно складно. Тому ми пропонуємо визнати це питання спірним. А, як відомо, у разі спірного питання закон захищає підприємство, а не податкову адміністрацію. Адже необхідно стимулювати ДПАУ приводити до ладу законодавчу базу.

Те, що дане питання є спірним, підтверджують і листи комітету з питань фінансів і банківської діяльності Верховної Ради України, в яких зазначається, що в торгівлі комісіонер має право застосовувати систему обліку комісійного виторгу. Тобто якщо підприємець працює по договору комісії, оподаткуванню не можуть підлягати всі кошти на його рахунку – його дохідним виторгом, який підлягає обліку, є тільки комісія. Є й позиція Державного комітету з питань регуляторної політики і підприємництва – державного органу, що слідкує за захистом підприємців та за порушеннями в частині трактування законодавства, який теж вважає, що це спірне питання. Є рішення судів, і нарешті, є позиція всіх юристів України, що таке трактування податкової є абсолютним правовим нонсенсом.

Тому УСПП пропонує: якщо в судовому порядку в першій інстанції судя, розібравшись у зустрічних позовах, виніс рішення, що підприємець правий, податкові органи повинні ухилитися від подальших апеляцій. Ми, звичайно, допускаємо, що підприємці теж можуть порушувати закон, однак, якщо вже є рішення суду в першій інстанції, потрібно нарешті вийти із судових процесів і дати можливість підприємству продовжити свою господарську діяльність.

Загалом же питання оцінки виручки комісіонера слід внести у проект Податкового кодексу, щоб підприємець чітко зізнав, на що йому розраховувати. А поки що ситуація спонукає суб'єктів господарювання входити у кримінальну «тінь». Адже, як кажуть самі підприємці, після таких випадків комісіонери будуть вважати за краще розраховуватися з постачальником готівкою.

Сто податків гальмують розвиток економіки України

Тетяна Кравцова, президент Інституту публічного права, доктор юридичних наук, Суми

Чи сприяє сучасна податкова система розвитку підприємництва і позитивному формуванню інвестиційного клімату в Україні? Це питання набуває особливої важливості в умовах підготовки до Євро-2012, вступу України до СОТ, створення зони вільної торгівлі з ЄС.

У ситуації, коли наша країна потребує значних надходжень іноземного капіталу, доречно переглянути партнерство між платниками податків і Державною податковою адміністрацією. В Україні про важливість порозуміння між суб'єктами підприємницької діяльності з податківцями говорять з 2000 року. Але більшість наших напрацювань, пропозицій, які ми, як правознавці, радили ДПАУ запровадити на практиці, тепер лише звучать з уст її представників, але не виконуються на ділі. З боку податкової ведуться розмови на тему спрощення адміністрування податку на додану вартість, невилучення бюджетних коштів з підприємств, а паралельно ліквідується податковий вексель. До того ж ДПАУ дуже специфічно трактує поняття спрощеної системи оподаткування: вона зважує поняття суб'єкта цього єдиного податку, говорячи вже не про юридичних осіб для малого бізнесу чи фізичних осіб, які мають найманіх працівників, а лише про єдину фізичну особу, яка самостійно або з членами сім'ї, які проживають разом із нею, постійно здійснює підприємницьку діяльність. І це за умови, коли малі платники податку формують 70% місцевих бюджетів.

Будемо сподіватися, що меморандум, підписаний між УСПП і ДПАУ, вирішить ці питання. Зараз необхідно зосередитися на тих проблемах, які покликаний вирішити цей документ.

Першочергово треба думати про ефективність податкової системи для залучення іноземного капіталу. Статистика свідчить, що в Україні існує близько ста видів податків. От і виходить, що лише на адміністрування підприємство витрачає силу-силенну коштів. Щоб правильно нарахувати податок, потрібен чималенький штат бухгалтерів. У свою чергу, податкова знову ж таки рахує податки. Як результат, 70% робочого часу аудитора витрачається на перевірку одного податку на додану вартість. І це зрозуміло. Як можна оперативно порахувати податок у системі, яка не відповідає принципу ведення бухгалтерського обліку? Як проконтролювати податковий облік, який не будеться на принципах подвійного запису? Причому в останньому варіанті цього не зможе зробити ні адміністратор, ні власник підприємства, ні, тим більше, податківець.

Які ж є варіанти вирішення цієї проблеми? Деякі бачать вихід із складної ситуації у впровадженні електронного податкового реєстру накладних. Можливо, це дуже гарна ідея, але знову ж таки – це додатковий штат працівників, які будуть тільки те робити, що набирати податкові накладні. До того ж потрібна окрема програма, окреме програмне забезпечення, окрема експлуатація цього забезпечення, окремі звіти, за які розплачуватиметься бюджет держави та зрештою українські підприємці. В результаті кошти держави, які мають бути направлени на вирішення та фінансування соціально-економічних програм, які потрібні суспільству, направляються на адміністрування самої податкової системи і в цілому на функціонування всього державного апарату.

А кошти, які мають інвестуватися в економіку України, заморожуються ДПАУ шляхом заборгованості з відшкодування ПДВ, яка сьогодні становить 8,6 млрд. грн.

Отож, для заощадження грошей, часу, нервів, потрібно змінювати податкову систему. І розробка Податкового кодексу – не першочергове завдання. Ми зосередилися на Податковому кодексі, як на панацеї від усіх бід, і не вирішуємо питань, які є нагальними для підприємців.

Реформування податкової системи – це не лише кодифікація податкового законодавства, а передовісім розробка такої системи оподаткування, яка б базувалася на даних бухгалтерського обліку, була простою і зрозумілою для розрахунку та перевірки.

Будемо намагатися створювати рівні умови для всіх платників податків

Сергій Лікар, заступник голови Державної податкової адміністрації України

Протягом багатьох років Державна податкова адміністрація співпрацює з УСПП, і ця співпраця має позитивний результат. 90 питань вирішенні позитивно, всього ж їх за ініціативою двох сторін розглянуто 190.

У нещодавно підписаному меморандумі ми взяли певні взаємні обов'язки, які пов'язані з організацією ефективної поточної роботи, внесенням змін до податкового законодавства, вирішенням спільних питань з адміністрування. Домовилися про постійні робочі зустрічі.

Сьогодні є багато питань з повернення ПДВ. На 1 лютого залогованість з повернення ПДВ становить 8,7 млрд. грн. Зрозуміло, це велика сума. Більшість суб'єктів господарювання претендує на повернення справедливо, це підтверджено перевірками. У той же час у 2007 році ДПАУ зменшено незаконну заявку на відшкодування ПДВ на різних ступенях ланцюга на 7,2 млрд. грн.

Проблема в тому, що формування від'ємного значення ПДВ відбувається через значну кількість ланцюгів. Було прийняте рішення про відповідний реєстр, який буде подаватися разом із декларацією ПДВ. Ми хотіли його ввести не для того, щоб створити вам незручності, а заради можливості без затримок вийти на зустрічну перевірку, щоб швидко проаналізувати ланцюги.

Якщо всі платники податку будуть формувати прозорі ланцюги і зменшувати кількість посередників, все буде значно простіше. Таким платникам буде зроблена пропозиція щодо прискореного повернення ПДВ, ДПАУ вирішила приступити до прискореного відшкодування, хоч в інших випадках ми можемо перевищити дозволені ліміти термінів з відшкодування. Але в січні відшкодовано більше 2 млрд. грн.

Ми пропонуємо електронний реєстр податкових накладних. Хочу попросити великих платників податків, які мають можливість сформувати відповідні реєстри, стати нам партнерами в налагодженні даних систем. Одразу будемо звертати увагу на ПДВ.

Другий напрям роботи, де б хотілося знайти порозуміння, – це ліквідація схем ухилення від оподаткування або мінімізації податкових платежів. Неможливо працювати легально, виконувати чинне законодавство і конкурувати з тим, хто його свідомо порушує через контрабанду, використання сумнівних схем тощо.

Ми вважаємо, що вексельний режим, який працював раніше, був негативним, що стосується позиції експортерів і імпортерів, проведення розрахунків на ввезення основних засобів тощо. У той же час ми поважаємо вашу позицію і згодні, що питання потребує доопрацювання – вилучати оборотні кошти у суб'єктів підприємницької діяльності неприпустимо.

ДПАУ ні в якому разі не проти скасування спрощеної системи оподаткування, наш намір полягає в тому, щоб оптимізувати процедури, внести відповідні зміни до законодавства.

У нас є приклад – суб'єкти підприємництва через спрощену систему отримали доходи більше 1 млрд. 100 тис.! Скільки потрібно тим, хто працює легально і чесно, сплатити податків, щоб перекрити суму нанесених державі збитків?

Якщо говорити про перевірки – це надзвичайно актуальне і важливе питання. Експерти оцінили, що ми провели їх надзвичайно велику кількість – перевірили 95% суб'єктів господарювання. Така

■ **За даними Світового банку, Україна посідає 177-е місце з 178 за рівнем податкового тягаря.**

■ **Запровадження електронної звітності щодо податку на додану вартість не вирішить проблеми адміністрування цього податку, переконані в УСПП. «Електронні реєстри податкових накладних не змінять докорінно систему адміністрування ПДВ. Промисловці та підприємці в цілому не отримають будь-якого покращення у своїх взаємовідносинах із фіiscalьними органами, а навпаки, понесуть додаткові витрати», – вважає перший віце-президент Українського союзу промисловців і підприємців Сергій Прохоров.**

■ **Одним із найважливіших завдань, на думку промисловців і підприємців, є доопрацювання та якнайшвидше прийняття Податкового кодексу України. Серед пріоритетів, на яких наполягатиме УСПП, – скорочення загальної кількості податків та зборів, а також прийняття разом із кодексом Закону України «Про єдиний соціально-внесок», який би забезпечив поступовий перерозподіл навантаження соціальних внесків між роботодавцями та найманими працівниками.**

аналітика абсолютно не відповідає дійсності. На сьогодні на території України зареєстровано понад 1 млн. юридичних осіб і понад 2 млн. фізичних осіб. Яку ж кількість податкових інспекторів треба було залучити?

Але хочу вас запевнити – ДПАУ серйозно ставиться до порядку проведення перевірок, готова з вами співпрацювати. До речі, на колегії на початку лютого за встановлені і підтвердженні порушення ми притягнули до відповідальності майже 150 податкових інспекторів. Це надзвичайно велика кількість і певний сигнал для бізнесу, який має знати, що його вимоги почуті.

Електронні реєстри запроваджуються саме для того, щоб зменшити кількість зустрічних перевірок на підтвердження ПДВ. У минулому році планово і позапланово було преревірено без урахування ПДВ близько 10% платників податків. У цьому році плануємо перевірити близько 5%.

Сьогодні перед нами стоїть завдання поміняти імідж податкової служби. Взявши за основу, що податкова має бути для платників податків, а не навпаки, ми говоримо про створення повного комплексу послуг: допомоги, відповідних консультацій, належного вирішення спірних питань.

Сьогодні ми плануємо за допомогою сайту ДПАУ надавати платникам податків всю необхідну інформацію, оперативно відповідати на будь-які запитання. Якщо запитання будуть складні, тоді включиться механізм Узгоджувальної групи УСПП – ДПАУ.

Плануємо ввести спеціальну спрощену звітність, ініціюємо ведення господарських операцій по єдиному обліку. Частині платників податків на їх прохання ми готові в інтернет-режимі надавати інформацію про терміни звітності, залишок, заборгованість на ту чи іншу дату, щоб не допустити накладення фінансових санкцій.

ДПАУ підтримує зменшення кількості звітних документів, ми розуміємо, що нині йдеТЬся про формування єдиного соціально платежу. Вважаємо, що можна зробити один звітний документ, який буде використовуватися всіма організаціями. Що стосується подання звітності, то Пенсійний фонд бажає, щоб вона отримувалася щомісячно. Позиція ДПАУ – немає потреби щомісячно, достатньо раз на квартал.

ДПАУ готова доопрацювати всі ваші пропозиції, ми відкриті до співпраці. Будемо намагатися створювати рівні умови для всіх платників податків.

Дозвільна система має чітко функціонувати

Микола Занько, арбітражний керуючий приватного підприємства «Занько», Черкаси

Коли йде мова про інвестування капіталу в об'єкти комерційної нерухомості, надійність та гарантії партнера виходять на перше місце. Отож, бізнесу в цих питаннях потрібен гарант, роль якого і на регіональному, і на міжнародному рівні відіграє Український союз промисловців і підприємців. Союз є інформаційним та інтелектуальним каталізатором у вирішенні малих і великих економічних проблем.

Регіональне відділення УСПП у Черкаській області систематично проводить моніторинг роботи дозвільної системи у сфері господарської діяльності, в тому числі центру при Черкаському міськвиконкомі, який працює близько року та за рейтингом посідає восьме місце в Україні. Однак і тут є проблеми. З 44 дозволів, які мають право видавати адміністратори, в Черкасах опановано лише дев'ять: три – у сфері регулювання земельних відносин, чотири – у сфері архітектури та містобудування, по одному дозволу – у сфері торгівлі та фінансової діяльності.

Господарський суд Черкаської області

У чому ж питання? А в тому, що відомчі дозвільні органи неохоче позбавляються своєї монополії на право видачі дозволів. Вони не хочуть зупиняти механізм створення супутніх дочірніх підприємств, додаткових, не обумовлених законодавством зборів та платежів.

Порядок взаємодії представників місцевих дозвільних органів, які здійснюють прийом суб'єктів господарювання в одному приміщенні, затверджується відповідно місцевою радою (її виконавчим комітетом) або районною державною адміністрацією.

Так написано в законі, але представники, наприклад, пожежної інспекції, органів дозвільної системи МВС ігнорують ці вимоги і продовжують керуватися застарілими відомчими наказами та інструкціями.

До чого це призводить? Наведу приклад. Процедуру отримання дозволів на перше виготовлення печаток проходять всі без винятку суб'єкти підприємницької діяльності, вона регламентована та відома. А от процедура отримання дублікату печатки у разі її втрати дуже ускладнена і регулюється окремим наказом МВС України №17-99. Саме посилання на цей документ і стало формальним приводом для відмови господарюючому суб'єкту, представником якого я був особисто, в отриманні дозволу на виготовлення дублікату печатки.

Зрозуміло, що непоодинокі випадки намагань нечесними засобами змінити власника майна підприємства або самого підприємства змушують контролюючі органи ставити більш жорсткі умови для отримання відповідних дозволів на виготовлення дублікатів печаток. Але ж розбіжність у тлумаченні окремих законодавчих норм теж призводить до законодавчого хаосу.

Регіональне відділення УСПП у Черкаській області ініціює проведення при обласній податковій адміністрації робочої наради – семінару із зачлененням представників всіх органів, які займаються видачею дозволів у сфері господарських відносин. Адже саме податковий інспектор при перевірці та адмініструванні цих податків і зборів має слушну нагоду присоромити відповідні органи за недотримання закону у цій сфері. Під час наради регіональне відділення УСПП також планує влаштувати уроки службової етики та взаємоповаги між податківцями та представниками малого бізнесу, які найчастіше зазнають психологічного пресингу.

Якщо відомства, задіяні у процесі, бездоганно виконуватимуть Закон України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», ситуація зміниться на краще.

Боротьба за права підприємців триває

Ефективна співпраця з органами влади, податковими, контролюючими органами залишається найголовнішим проблемним питанням бізнесу. Про те, як сьогодні влада реагує на проблеми підприємців, розповідає перший віце-президент УСПП Сергій Прохоров.

– Сергію Методійовичу, що нині найбільше турбує підприємців у діалозі з владою?

– На нашу думку, останнім часом ситуація у сфері регуляторної політики, фіiscalно-адміністративного тиску на бізнес погіршилася. Здавалося б, у той час, коли наближається вступ до СОТ, збільшуються ціни на енергоносії, владі слід було б подати про модернізацію економіки, оновлення основних фондів виробництв, енергозбереження. Натомість ми спостерігаємо ситуацію, коли підприємства виснажуються тривалими перевіrkами контролюючих органів, місяцями не відшкодовується податок на додану вартість, відмінено порядок використання податкових векселів.

Нешодавно УСПП та Державна податкова адміністрація України підписали Меморандум про створення сприятливого податкового

Дані Держкомстату свідчать, що за останні сім років питома вага підприємств, які впроваджували новітні технології, зменшилась на 4,8% і становить зараз лише 10%. Кількість нових технологічних процесів за вказаній період зменшилась з 1403 у 2000 році до 1145 у 2006-му.

Перший віце-президент УСПП
Сергій Прохоров

клімату. В ньому Союз поставив чітку вимогу – від декларацій та закликів перейти до результативності та відповідальності влади за свої дії або бездіяльність у сенсі створення сприятливих умов підприємництва. Сьогодні працює Узгоджувальна робоча група ДПАУ – УСПП, у тому числі і на регіональному рівні. Робота в ній зосереджена навколо питання відшкодування ПДВ, яке стало справжньою проблемою – неповернення призводить до відволікання обігових коштів, зірваних договорів та контрактів.

Механізм податкового векселя діє у всьому світі, особливо коли мова йде про серйозні довгострокові інвестиційні проекти. Заборона ж його використання в Україні може привести до посилення інфляції, вважають експерти. Адже підприємства, які повинні сплатити 20% від вартості обладнання та сировини, що ввозиться, відволікатимуть значні обігові ресурси. Багато хто з них буде вимушений звертатися в банк і брати кредити під ставку мінімум 14–15%. В кінцевому результаті це відіб'ється на собівартості продукції, а відповідно і на її ціні для споживача.

– Останнім часом чути багато нарікань підприємців на відміну використання податкових векселів. Чим це загрожує?

– Ми вважаємо, що скасування податкових векселів стало негативним сигналом для всіх, хто хоче працювати в Україні. Річ у тім, що інвестиційний клімат – досить чутлива річ, і відміна векселів на кордоні у відверто незаконний спосіб мала відчутні наслідки як для підприємств-імпортерів, так і з точки зору інвестиційної привабливості країни.

Відомий лист Державної митної служби України щодо заборони використання податкових векселів, який, до речі, суперечить Закону України «Про податок на додану вартість», фактично встановив додаткову перешкоду для надходження інвестицій та оновлення основних фондів підприємств. Суттєво зросла кількість заявок на відшкодування ПДВ, які раніше зараховувалися в рахунок погашення податкових векселів. Дії митних органів завдали нищівного удару по виробниках-експортерах, які використовують у виробничому процесі імпортну сировину, комплектуючи та обладнання.

При недосконалості існуючої системи відшкодування ПДВ сума податку, сплачена митниця, може бути реально отримана платником не раніше ніж через шість місяців. З окремих підприємств, в яких частка експорту перевищує 80–90%, за цей час буде «вимито» всі оборотні кошти, підприємства втратять можливість нормально розраховуватися з постачальниками, бюджетом, соціальними фондами, виплачувати заробітну плату. Як наслідок – більшість із них можуть опинитися на межі банкрутства.

Зокрема, на ВАТ «СКФ» (Луцький підшипниковий завод) починаючи з січня 2008 року «вимивається» по 3 млн. грн. щомісячно. При цьому на 1 січня держава вже заборгувала заводу відшкодування ПДВ у сумі понад 8 млн. грн., сьогодні ж борг сягнув 18 млн. грн. і продовжує зростати. Ще приклад – Запорізький завод феросплавів. У 2007 році він замовив в Росії обладнання на 6 млн. грн., воно надійшло у січні 2008 року. Підприємство було змушене платити ПДВ «живими» коштами замість надання відстрочки у вигляді податкового векселя та наступного заліку в бюджетне відшкодування.

Нам відомо, що сьогодні Міністерство фінансів України розробило зміни до закону про ПДВ, згідно з якими податковий вексель перестане існувати. Проте це не вирішить проблеми, а тільки ускладнить ситуацію. Питання векселів піднімається кожен рік, і саме тому, що відмінити їх недоцільно. Якби у держави не було простроченої заборгованості з неповерненого ПДВ і повернення відбувалося оперативно, можна було б вести дискусію про скасування податкових векселів. Інакше це називається грою в одні ворота.

Складається враження, що забороною використання податкових векселів влада намагається змусити бізнес сплачувати додаткові кошти в державний бюджет для реалізації масштабних соціальних ініціатив,

які не відповідають можливостям економіки та створюють загрози макроекономічній стабільності. Податковій та Держмитслужбі дана вказівка в найкоротший термін збільшила надходження в бюджет за рахунок податкових зборів. Це вони і роблять у будь-який доступний спосіб.

– Чи правда, що у влади були наміри скасувати спрошену систему оподаткування?

– До нас доходили сигнали щодо намірів відміни єдиного податку і значного урізання спрошені системи оподаткування при підготовці нової версії бюджету-2008. Однак УСПП одразу ж заявив, що діятиме жорстко і наполегливо, виборюючи сприятливі умови для діяльності та розвитку малого і середнього бізнесу.

У 2005 році УСПП вдалося відстояти спрошену систему оподаткування. І у 2008-му ми не допустимо її скасування. «Спрощенка» потребує вдосконалення, вона не мусить використовуватися як механізм для ухилення від сплати податків великими виробниками. Але припинення зловживань – це одне, а руйнація умов підприємницької діяльності – зовсім інше.

Загалом нас сьогодні турбус ситуація, коли попри публічні запевнення з всеїбічної підтримки підприємництва, проведення масштабних форумів та відкриття «гарячих ліній» на практиці спостерігається посилення фіscalного та адміністративного тиску на бізнес. У державному бюджеті-2008 на Національну програму розвитку підприємництва виділено лише 2 млн. грн. при мінімальній потребі близько 200 млн. грн., з-під дії Закону «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» виведено податкові органи, отже, вони мають можливість усупереч закону перевіряти виробника, коли їм заманеться. Але багатоstrandальна економіка країни не вперше проходить такі іспити, і всім зрозуміло, що це приведе лише до одного: слабкі і нестійкі закриються, міцні та досвідчені почнуть виводити доходи в «тінь».

– УСПП був затягнутим супротивником підвищення вартості землі для столичних підприємств. Чи вдалося вам відстояти свою позицію?

– Рішенням Київської міської ради «Про затвердження технічної документації із нормативної грошової оцінки земель міста Києва та порядку її визначення» №43/1877, яке збільшило базову вартість земельних ділянок Києва, було вкрай негативно сприйнято столичними роботодавцями та підприємцями. Грошова вартість та податок на землю зросли в середньому в три рази, а це створило реальні передумови до значного погіршення умов розвитку промисловості Києва, зниження обсягів промислового виробництва та банкрутства підприємств.

УСПП у числі інших громадських об'єднань звернувся з відповідними поданнями до постійної комісії Київради з питань промисловості, підприємництва та регуляторної політики. Заступником київського міського голови, віце-президентом УСПП Людмилою Денисюк на адресу міського голови була направлена доповідна записка.

Результатом активної позиції промисловців і підприємців стало те, що у складі міської ради була сформована робоча група щодо підготовки за результатами розгляду проекту рішення Київради. Робоча група двічі на своїх засіданнях обговорювала зазначене питання, був підготовлений проект рішення про відміну рішення Київради №43/1877. Однак напрацюваний робочою групою проект рішення був відхиленій бюджетною комісією Київради.

Сьогодні як у питанні вартості оренди земельних ділянок у Києві, так і в багатьох інших питаннях розвитку підприємництва УСПП продовжує свою боротьбу за права тих, хто розвиває виробництва, сплачує податки та створює робочі місця. У своїй роботі ми керуємося тим, що розвиток підприємництва є однією з передумов структурних реформ в економіці України, а самі підприємці – це фундамент середнього класу, основа стабільності і миру в державі.

На думку промислової спільноти, питання збереження спрошені системи оподаткування, обліку та звітності суб'єктів малого підприємництва неодмінно має бути зафіксоване у Податковому кодексі. Зокрема, УСПП пропонує перегляд порогових значень обсягу виручки суб'єктів МСБ, які працюють на спрошені системі, у напрямі їх збільшення. Також у кодексі необхідно законодавчо врегулювати сплату суб'єктами МСБ внесків до фондів соціального страхування.

За даними Міністерства юстиції, сьогодні в Україні відстеження результативності стосується лише 60% регуляторних актів. Зокрема, минулого року було зареєстровано понад 400 регуляторних актів, стосовно яких розробники повинні були провадити базове відстеження результативності їх дії. Але надані звіти стосувалися лише 245 актів.

Голова Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва К. Ващенко, Президент УСПП А. Кінах, віце-президент УСПП Л. Денисюк під час засідання «круглого столу» «Регуляторна політика – завдання парламенту, уряду і громадськості»

Члени Правління УСПП

Віце-президент УСПП К. Марчук, віце-президент УСПП О. Блавдзевич, заступник голови Ради споживачів електроенергії Ю. Колмиков під час робочої наради

На засіданні Правління УСПП

Брифінг Президента УСПП А. Кінаха

Матеріали вимагають ретельного вивчення

Перший віце-президент УСПП С. Прохоров, Президент УСПП А. Кінах, заступник голови ДПАУ С. Лікар

Зустріч Президента УСПП А. Кінаха з промисловцями Сумщини

Перший віце-президент УСПП С. Прохоров та голова правління Німецько-українського форуму, президент земельного парламенту (ландтагу) землі Саксонія-Ангальт Дітер Штайнеке

Відкриття III Міжнародної спеціалізованої виставки з квіткового бізнесу, садівництва, ландшафтного дизайну та флористики

Флорист виставки підготувала букет «Портрет політика А. Кінаха мовою квітів»

Генеральний директор BAT Selmi І. Лялько, Президент УСПП А. Кінах, голова правління УСПП Сумщини О. Папусь

Бюджет-2008 потребує змін

Український союз промисловців і підприємців визначив необхідні зміни до державного бюджету на 2008 рік, що стосуються пріоритетів розвитку економіки. Про це йшлося на засіданні Правління УСПП.

Як заявив Президент Союзу, народний депутат України Анатолій Кінах, УСПП вимагатиме внесення до бюджету змін, які стосуються підтримки малого та середнього бізнесу, енергозбереження, модернізації економіки. Він зазначив, що прийняття бюджету у запропонованому урядом вигляді принесло реальному сектору економіки значну кількість проблем. Президент УСПП також зазначив, що, за підрахунками експертів УСПП, бюджет-2008 містить серйозний прихований дефіцит – близько 4,7% ВВП. «Це стосується позапланових надходжень від приватизації у розмірі 12 мільярдів гривень, а також 12 мільярдів гривень державних гарантій у зв'язку з фінансовим станом НАК «Нафтогаз», – повідомив Анатолій Кінах.

За словами Президента УСПП, Союз сформулював свої пропозиції до корегування державного бюджету. Вони стосуються збільшення фінансування державних програм енергозбереження, Національної програми розвитку малого і середнього бізнесу. Союз також вимагатиме відміни норми щодо непоширення дії Закону України «Про основні засади нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» на органи ДПАУ. Ще одна ініціатива промисловців і підприємців – скасувати статтю бюджету-2008 щодо оренді приміщень комунальної та державної власності, яка дає підставу організовувати кампанії з тотального перегляду розміру плати за оренду майна суб'єктами підприємництва.

Як повідомив Президент УСПП, сьогодні з багатьох питань розвитку бізнесу Союз намагається поглинювати діалог з органами влади. «Ми і надалі будемо посилювати діалог влади та бізнесу, – зазначив Анатолій Кінах. – У нас є домовленості з урядом, що при Міністерстві економіки буде збережено громадську раду, в якій працюватимуть промисловці і підприємці, а головуватиме віцепрезидент УСПП Леонід Козаченко».

Правління УСПП також розглянуло проблему збільшення вартості оренд земельних ділянок для промислових підприємств. За інформацією Президента Союзу, в окремих містах вартість земельних ділянок зросла у 6 разів.

«Підприємства поставлені в умови, коли вони змушені зменшувати обсяги виробництва, скорочувати кількість робочих місць, відмовлятися від програм модернізації та розвитку», – зазначив Анатолій Кінах. За ініціативи Севастопольського регіонального відділення УСПП було вирішено провести в Севастополі війське засідання УСПП і, об'єднавши зусилля з місцевими органами влади, органами ДПАУ та Держкомпідприємництва, розглянути конкретні випадки порушення прав підприємців.

Підприємницький рух у столиці

Напрацювання київської міської влади можуть допомогти розвитку українського підприємництва

Людмила Денисюк, заступник керівника КМДА, голова Партії промисловців і підприємців України

Починаючи з 2006 року підприємницький сектор та його розвиток є, без перебільшення, топ-темою життя столиці. Логічно, що за підсумками 2007 року Київ є лідером серед регіонів України за показниками розвитку дрібного і середнього підприємництва. Нині підприємницький сектор столиці – це до 80% загальної суми надходжень податків і зборів до міського бюджету. Крім того, понад 90% від загальної кількості нових робочих місць у Києві також створюються завдяки малому та середньому бізнесу.

На рівні столиці ми з самого початку зробили ставку на новий підхід, зміст якого – розбудова сприятливого для підприємців середовища, пріоритетність соціально відповідального бізнесу тощо.

Лібералізація дозвільної і регуляторної систем

За ініціативи профільного управління Київської міської державної адміністрації у листопаді 2007 року розпочав роботу «Єдиний офіс» – міський дозвільний центр, що працює за принципом «єдиного вікна». Завдяки «Єдиному офісу» ми зводимо до мінімуму контакти підприємця та чиновника, встановлюємо єдину процедуру подання заявок та отримання документів дозвільного характеру. І, що дуже важливо, встановлюється визначений термін для отримання документів, а відповідно – механізм контролю і відповідальності чиновника за результати роботи.

Наступний крок – створення електронного реєстру суб'єктів господарської діяльності, а також інформаційної системи погодження документів, яка надасть кожному заявнику можливість отримувати інформацію про дозвільні процедури та стан проходження в режимі онлайн із зазначенням виконавців. Протягом 2008 року планується створити єдину електронну базу даних усіх підприємств Києва.

Головне завдання в галузі регуляторної політики – обмежити спілкування чиновників із підприємцями та можливості державних служб втручатися у підприємницьку діяльність.

Ще одне стратегічне завдання – переорієнтувати чиновника з функції контролю на функцію сприяння бізнесу, пов'язати прибуток чиновника із показниками розвитку підприємництва, оборотами грошового, трудового, інтелектуального капіталу та матеріальних активів. Якщо ми на прикладі столиці продемонструємо, що ця ініціатива працює, що підприємець не витрачає робочий час на подолання адміністративних перешкод (за даними Міжнародної фінансової корпорації, вартість робочого часу, який підприємці втрачають через перевірки, – це 189 млн. грн. на рік), а збільшує доходи місцевої громади, це буде найбільш нищівним ударом по бідності, корупції і злочинності.

Що стосується інфраструктури підприємництва в столиці, то у 2008 році ми плануємо звернутися до Київської міськради з ініціативою створити тут бізнес-центр для вирішення двох найбільш гострих проблем – дефіциту комерційної нерухомості і нестачі стартового капіталу у початківця для оренди офісу. Можливий варіант – коли бізнес-центр буде надавати послуги віртуального офісу, call-центру та юридичну адресу для тих, хто тільки започатковує власну справу.

Віце-президент УСПП, заступник голови Київської міської державної адміністрації Людмила Денисюк

Усім, хто вирішив розпочати власний бізнес, отримати необхідну інформацію допоможуть консультаційні бізнес-центри, відкриті в кожному районі Києва. Центральний київський консультаційний центр знаходиться за адресою: вул. Сім'ї Хохлових, 8, корп. 11, офіс 701. Тут бізнесменові нададуть й інші послуги, наприклад приміщення в оренду строком до 1 року за пільговою ставкою. Щоправда, за однієї умови – бізнес має бути пов'язаний з інноваційними технологіями, впровадженням у виробництво наукових досягнень.

Допомогу з організації бізнесу можна отримати у Головному управлінні з питань регуляторної політики і підприємництва виконавчого органу Київради. Тут працює школа з основ підприємницької діяльності, учнями якої є старшокласники середніх шкіл, студенти університетів, фахівці, які хочуть змінити вид діяльності. Кожну другу середу місяця з 10.00 до 13.00 діє «гаряча лінія» за телефоном 8 (044) 463-68-79, де спеціалісти управління надають професійну консультивну допомогу бізнесменам і тим, хто тільки планує почати власну справу.

Члени Правління УСПП на своєму останньому засіданні звернули увагу на підсумки Всеукраїнського форуму «Влада і бізнес – партнери», що відбувся у січні за участю

Президента України та перших осіб держави. Чимало підприємців – членів УСПП були учасниками цього форуму, але не володіють інформацією, як виконуються доручення Президента, прем'єр-міністра та голови ВРУ за результатами обговорень. Було прийнято рішення звернутися до організаторів форуму з відповідним запитом та підготувати звернення до керівництва держави.

Вирішення насущних для бізнесу проблем

Київ більше будь-яких міст України займається фінансово-кредитною підтримкою бізнесу. У 2008 році ми плануємо продовжити практику часткової компенсації відсотків за користування банківськими кредитами за рахунок коштів міського бюджету, а також визначити нові орієнтири в цьому напрямі. Зросте і сам фонд кредитування – якщо у 2007 році він становив 190 млн. грн., то у 2008-му – вже 205 млн. грн.

Однак нині варто говорити і про проблеми, які дуже заважають розвиткові столичного підприємництва. Поділяю позицію промисловопідприємницької столичної спільноти, яка виступила з різкою критикою зростання вартості землі. Рішення Київради збільшили вартість для промислових підприємств міста боляче вдарило по конкурентоспроможності заводів, поставило під сумнів збереження та розвиток робочих місць у столиці, спричинило появу проблем із наповненням бюджету міста, оскільки промислові підприємства забезпечують 25% його надходжень.

Промисловці та підприємці розуміють, що такі дії депутатів пов'язані з намірами вивести дорогу київську землю з промислової сфери та втридорога перепродати під сумнівні комерційні об'єкти. Будемо докладати рішучих зусиль задля того, щоб рішення Київради «Про затвердження технічної документації з нормативної грошової оцінки земель міста Києва та порядку її визначення» було переглянуто, щоб до нарахування земельних ставок був запроваджений диференційований підхід. Сумлінні виробничіники мають залишатися на своїй землі, а для підприємств, які не створюють робочі місця, не наповнюють бюджет, а живуть тільки за рахунок оренди, неодмінно треба підвищувати вартість земельної ділянки. Необхідно розглянути питання про винесення за межі міста екологічно небезпечних, шкідливих підприємств.

Приєднуюсь до підприємницької громади, яка наполягає на законодавчому врегулюванні проблеми плати за оренду майна суб'єктами підприємництва, і категорично незгодна з діями органів місцевого самоврядування, які розпочали кампанію з тотального перегляду розміру плати за оренду приміщень. Ми будемо наполягати на прийнятті спеціального закону, який би регламентував процес передачі орендованих суб'єктами підприємництва приміщень на конкурсній основі. Він має закріпити обов'язкове попередження орендаря про проведення конкурсу, дотримання його права першочергового викупу, а також урахувати інвестиційні вкладення орендаря під час розрахунку плати (проведення ремонту, благоустрою території тощо).

Ліцензійні умови для суб'єктів грального бізнесу

У сфері грального бізнесу наші ініціативи також стали прикладом новаторського підходу і переведення цієї галузі на цивілізовані реїки.

Завдяки спільним зусиллям Держкомпідприємництва та КМДА в столиці прийняті ліцензійні умови роботи гральних автоматів, тоталізаторів, гральних закладів тощо. Вони стали потужним кроком вперед у вирішенні завдання виведення гральної сфери з «тіні», а також обмеження впливу азартних ігор на дітей та підлітків столиці – найбільш вразливу аудиторію.

Проте, якщо говорити про впорядкування грального бізнесу в масштабах всієї держави, наша мета – це всіма засобами добиватися розробки і прийняття Верховною Радою якісного закону, покликаного «детинізувати» надприбутки від азартних ігор і вивести казино та розважальні заклади подібного типу за межі населених пунктів.

Ринковий характер відносин між державою і підприємцем

На мою думку, відносини між громадянином та державою мають носити свого роду «ринковий» характер, представляючи собою обмін послугами. Саме на побудову такої моделі і спрямована політика київської міської влади в сфері захисту прав підприємців, в основі якої – постійний діалог із представниками бізнесу та громадськими об'єднаннями підприємницького сектору, насамперед використання пропозицій та ініціатив, розроблених та запропонованих Партією промисловців і підприємців України.

Практика розвинутих держав переконливо свідчить: розвинутий малий бізнес – фундамент економіки та добробуту суспільства. Переконана, в Києві має бути така система регулювання підприємництва, яка б стимулювала людей створювати власний бізнес з упевненістю в тому, що вони не матимуть перешкод з боку влади, але й отримають організаційну, консультативну, фінансово-кредитну допомогу тощо.

БТА Банк вступив до УСПП

У лютому 2008 року БТА Банк став членом Українського союзу промисловців і підприємців.

Президент УСПП Анатолій Кінах, приймаючи БТА Банк до лав Союзу, наголосив на перспективності побудови економічних відносин між Україною та Казахстаном на основі співробітництва з найбільшим банком на пострадянському просторі. «У нас із Казахстаном багато взаємних інтересів, зараз ми активно відновлюємо відносини з цією країною, а БТА стане надійним помічником у цьому», – зазначив Кінах.

У свою чергу, голова правління БТА Банку Жомарт Ертаєв висловив впевненість у продуктивності співпраці з членами Союзу. «БТА Банк взяв на себе місію структури, що наводить мости між країнами, – каже він. – Ми сприяємо налагодженню стійких міжнародних каналів передачі товарів і послуг. Політики ще тільки домовляються про єдиний енергетичний і економічний простір, а банківський конгломерат БТА вже де-факто створив єдиний фінансовий простір».

БТА Банк був прийнятий до УСПП на останньому засіданні правління організації, яке відбулося 22 лютого 2008 року.

5 березня в Астані за підтримки АТ «БТА Банк» відбулися ділові зустрічі між представниками українського й казахстанського бізнесу. Зустріч підприємців пройшла напередодні зустрічі президентів України та Казахстану Віктора Ющенка і Нурсултана Назарбаєва, а також бізнесфоруму, що відкрив Рік України в Казахстані.

БТА Банк (Україна) був зареєстрований 10 грудня 1992 року і є правонаступником ВАТ «Український кредитно-торговий банк». Сьогодні БТА Банк – стратегічний партнер найбільшого банку в СНГ АО «Банк Туран Алем» (Казахстан). Філіали та відділення ВАТ «БТА Банк» діють у Києві, Донецьку, Дніпропетровську, Дніпродзержинську, Кривому Розі, Луганську, Херсоні, Одесі, Маріуполі, Чернівцях і Судаку.

АТ «БТА Банк» є одним із найбільших банків і лідером по створенню банківської мережі на території країн СНД. За поперединми даними, консолідований активи БТА за 2007 рік виросли на 56% і на 1 січня 2008 року становили 25,5 млрд. дол., капітал – 3,8 млрд. дол. Консолідований чистий прибуток БТА на початок поточного року становив 580 млн. дол., що майже в 2 рази перевищує прибуток, отриманий у 2006 році.

БТА Банк став у 2007 році «Банком року в СНД», на думку авторитетного фінансового журналу «Підсумки», а також «Кращим банком у Центральній Азії» за версією міжнародного журналу Euromoney. Впливовий діловий журнал The Banker помістив БТА в рейтинг 300 кращих банків світу цього року й удостоїв третього місця в номінації «Прорив року». Європейська Бізнес Асамблея (EBA, Оксфорд, Великобританія) присудила БТА звання «Краща компанія Європи» (Best Enterprise of Europe) у банківському секторі євразійського регіону.

Необхідно прискорити впровадження недержавного пенсійного забезпечення

УСПП закликає підприємства прискорити впровадження недержавного пенсійного забезпечення. Про це йшлося нещодавно на «круглому столі» «Перспективи розвитку та переваги системи недержавного пенсійного забезпечення в Україні».

Як зазначив Президент УСПП, народний депутат Анатолій Кінах, сьогодні темпи впровадження недержавних пенсійних фондів в Україні залишаються нездовільними у порівнянні з іншими країнами. Анатолій Кінах відзначив, що в розвинутих країнах недержавні пенсійні фонди дають підприємству значні можливості внутрішнього інвестування та проведення соціально спрямованої кадрової політики. «В умовах недостачі трудових ресурсів, а також необхідності підвищення соціальних стандартів при інтеграції в європейський простір пенсійна реформа може суттєво допомогти підприємству забезпечити добробут своїх працівників», – вважає Анатолій Кінах.

За словами заступника голови Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України Євгена Григоренка, участь підприємства в недержавному пенсійному забезпечення дозволяє більше 10% коштів направляти на внутрішні інвестиції, а в рамках країни забезпечує підвищення рівня доходів громадян без створення інфляційних ризиків, як це відбувається під час звичайного зростання зарплат. За результатами «круглого столу» учасниками було вирішено направити звернення до вітчизняних підприємств із проханням розглянути доцільність створення недержавних пенсійних фондів.

За підрахунками спеціалістів, в Україні сfera недержавного пенсійного забезпечення за умови сприятливої законодавчої бази має можливість залучити більш ніж 350 млрд. грн.

Недержавні пенсійні фонди – довгострокові інвестиційні активи підприємства

Світлана Симоненко, голова правління ВАТ «КУА АПФ «МИР»

В Україні триває пенсійна реформа. Держава вимушена реформувати національну пенсійну систему, ясно розуміючи складну демографічну ситуацію та неможливість подальшого збільшення фіiscalного навантаження на фонд оплати праці. Адже сьогодні, здійснюючи виплату одної гривні заробітної плати, роботодавець вимушений сплачувати в бюджет майже 40 копійок.

Суть пенсійної реформи в економічному розумінні полягає у вирішенні двох питань. По-перше, її впровадження сприяє створенню гідного рівня фінансового забезпечення працюючих верств населення. По-друге, вона дозволяє акумулювати значну кількість довгострокових пенсійних активів, що можуть бути залучені в українську економіку за участю підприємств – учасників системи недержавного пенсійного забезпечення.

Щоб оцінити переваги системи НПЗ на практиці, пропоную порівняти два альтернативних варіанти ефективності використання обігових коштів підприємства. Вихідні дані: фонд оплати праці працівника становить 2,5 тис. грн., рівень нарахувань на ФОП такого працівника – 950 грн. У першому варіанті підприємство збільшує ФОП працівника на 15%, або на 375 грн. У другому варіанті роботодавець впроваджує систему НПЗ і сплачує 15%, або 375 грн., до НПФ.

У разі якщо підприємство підвищує ФОП працівника на 375 грн., додаткові витрати підприємства, пов'язані з оплатою праці, становитимуть 142,5 грн. – ці кошти спрямовуються до державного бюджету. Водночас у разі здійснення пенсійних внесків до НПФ на рівні 15% від ФОП працівника роботодавець не несе додаткових витрат і всю суму у розмірі 375 грн. відносить на валові витрати підприємства.

За рік участі у НПФ на індивідуальному персоніфікованому рахунку працівника накопичується 4700 гривень. А підприємство заощаджує майже 1710 грн. оборотних коштів у розрахунку на одного працівника.

Пенсійні кошти в НПФ – це активи, що мають довгостроковий горизонт використання. Припустимо, на вашому підприємстві працює 1000 осіб і за кожного працівника підприємство здійснює щомісяця пенсійні внески на рівні 375 грн. Таким чином підприємство, беручи участь у системі НПЗ, формує пенсійні активи, розмір яких наведено у таблиці 1.

Таблиця 1

Роки сплати	Пенсійні внески	Інвестиційний прибуток	Розмір закумульованих пенсійних коштів
1 рік	4 500 000	43 394,56	4 777 346,95
2 рік	9 000 000	91 810,70	10 107 522,94
3 рік	13 500 000	145 829,49	16 054 500,68
4 рік	18 000 000	206 099,27	22 689 655,77
5 рік	22 500 000	273 343,40	30 092 623,28

Впровадивши систему НПЗ, підприємство отримує економію на соціальних відрахуваннях, заощаджує оборотні кошти та відкриває доступ до частини закумульованих довгострокових інвестиційних активів НПФ, які можуть бути використані цим підприємством – вкладником НПФ.

Звісно, участь у НПФ надає переваги не тільки підприємству, але й працівнику. За роки роботи на підприємстві він отримує на свій індивідуальний персоніфікований пенсійний рахунок кошти, розмір яких наведено у таблиці 2. Зростання пенсійних активів здійснюється за рахунок самих пенсійних внесків та за рахунок інвестиційного прибутку.

Таблиця 2

Роки сплати	Пенсійні внески	Приріст на пенсійному рахунку учасника	Розмір коштів на пенсійному рахунку для виплати пенсій
1 рік	4 500	43,39	4 777,35
5 рік	22 500	273,34	30 092,62
10 рік	45 000	745,93	82 120,23
15 рік	67 500	1 563,00	172 071,59
20 рік	90 000	2 975,63	327 589,90
25 рік	112 500	5 417,96	596 467,95
30 рік	135 000	9 640,54	1 061 335,44
35 рік	157 500	16 941,02	1 865 052,16
40 рік	180 000	29 562,94	3 254 610,64

Компанією-адміністратором НТ «ВНПФ УСПП» протягом минулого року було здійснено значну просвітницьку роботу. Проведені численні зустрічі з керівниками підприємств – членів УСПП, розповсюджені рекламні матеріали серед підприємств України.

Становлення і розвиток системи недержавного пенсійного забезпечення в Україні потребує уваги з боку вищих законодавчих і виконавчих органів держави, рішучих цілеспрямованих зусиль роботодавців як основних учасників недержавних пенсійних фондів.

І насамкінець, із прийняттям Верховною Радою закону «Про обов'язкову професійну пенсійну систему України» та з початком функціонування другого рівня пенсійної реформи розмір щорічних надходжень до НПФ, за оцінками провідних фахівців, в Україні сягатиме 10 млрд. грн. Це дозволить здійснити технічне переоснащення основних виробничих фондів підприємств, впровадити новітні технології, створити реальні передумови для збільшення валового внутрішнього продукту.

Якщо звернути увагу на досвід іноземних країн, які вже пройшли шлях, яким сьогодні йдемо ми, можна побачити, що система НПЗ – реальний вихід на європейський рівень вирішення актуальних проблем соціально-економічної політики. Це не лише поліпшення кадрової політики, покращення фінансового стану підприємств, а й підвищення соціального забезпечення працівників, і як наслідок – зростання конкурентоспроможності нашої держави в цілому.

Українська система побудована на кращому світовому досвіді

Євген Григоренко, заступник голови Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України

В усьому світі ринкова економіка не може сьогодні існувати без такого ринку, як ринок недержавних пенсійних послуг. З 1990 по 2007 рік вартість активів недержавних пенсійних фондів у світі збільшилася з 3,8 до 20 трлн. дол., тобто майже в п'ять разів. Ця індустрія вирішує низку надзвичайно важливих проблем: забезпечує конкурентоспроможність робочої сили в умовах відкритих кордонів, гідну старість пенсіонерів, дозволяє зібрати в пенсійних фондах величезні ресурси і направити їх на національну економіку.

Невипадково багато країн сьогодні шляхом недержавного пенсійного забезпечення нагромадили інвестиційні ресурси, які можна порівняти з їхніми валовими продуктами. Зокрема, у країнах так званого «золотого мільядру» вартість ресурсів, накопичених у недержавних пенсійних фондах, становить близько 90% їх сумарного валового внутрішнього продукту.

В Україні ж усі накопичення за п'ять років існування системи недержавного пенсійного забезпечення становлять тільки 0,4% від ВВП, залучено лише 1,6% працюючого населення.

Одна з причин необхідності впровадження НПЗ в Україні – це забезпечення стабільності робочої сили. Нині на відкритих ринках іде боротьба за кваліфіковану робочу силу, і ми цю боротьбу програємо. Адже змагатися тільки в підвищенні заробітної плати – це шлях у нікуди. Збільшувати заробітну плату сьогодні у звичайній спосіб невигідно, важливо сполучати її зростання із запуском соціальних програм. І головною програмою має бути недержавне пенсійне забезпечення, яке дозволяє вирішувати проблему зростання доходів населення, не ведучи до зростання інфляції.

Кілька років тому Україна ухвалила Закон «Про недержавне пенсійне забезпечення». Сьогодні ми можемо із впевненістю говорити, що відсутня в ньому система побудована на кращому світовому досвіді. Вона дозволяє вирішити проблему бідності для тих, хто працював все своє життя, і створити одну із найнадійніших систем захисту внесків майбутніх пенсіонерів.

Недержавні пенсійні фонди є неприбутковими організаціями, і це дає можливість усім кошти, що вкладаються, розподіляти серед майбутніх пенсіонерів. На пенсійні активи не можна накласти будь-які зобов'язання або стягнення, недержавну пенсійну систему неможливо збанкрутити. До обслуговування пенсійної системи залишаються тільки професійні інститути, які пройшли відповідну процедуру ліцензування і мають гарну підготовку.

Які вигоди для підприємства від участі в НПЗ? Насамперед через недержавну пенсійну систему можна запровадити механізм закріплення кваліфікованих кадрів. Ті керівники підприємств, хто розвиває пенсійні фонди, створюють у працівників відчуття соціального партнерства, підтримки з боку керівництва, формують позитивний корпоративний імідж.

Треба зазначити, що, незважаючи на короткий строк існування, НПФ в Україні розвиваються дуже швидко. Динаміка створення пенсійних фондів та накопичення в них активів значно вища, ніж в інших фінансових інститутах, зокрема в банках, страхових компаніях тощо.

Нині в країні активно працюють більше 50 недержавних пенсійних фондів. Їх обслуговує 45 професійних адміністраторів. Для керування активами НПФ отримали ліцензії 218 компаній, з них 44 вже уклали договори на керування активами фондів. 107 банків готові розміщати в себе пенсійні активи, з них 31 вже виконує цю функцію.

У цілому в Україні вже більше 200 підприємств виступили засновниками НПФ. 1800 підприємств підтримали цей рух і сплачують за своїх працівників внески в існуючі фонди. Тільки за останній рік кількість вкладників з боку підприємств виросла на 700 суб'єктів. Найбільшу активність проявляють приватні підприємства, вони сьогодні становлять близько 60% всіх засновників фондів. Реальний сектор економіки починає розуміти, що вступ України до СОТ, збільшення доходів населення неминуче призведе до подальшого посилення конкуренції на ринку праці. І той, хто раніше почне перейматися проблемами недержавного пенсійного забезпечення, матиме більше шансів виграти.

Головна проблема України – залучення у НПФ працюючого населення. Зрушенні, звичайно, є, загальна кількість учасників НПЗ постійно зростає. З 2005 по 2007 рік вона зросла в 4,5 раза. На сьогодні це 280 тис. осіб, тобто 1,6% працюючого населення. Близько 43% учасників НПЗ – це працівники віком від 40 до 55 років, 35% – від 25 до 40 років. Треба сказати, що найперспективнішою групою населення, з якою слід сьогодні працювати найбільше, є працівники віком від 25 до 40 років. Саме вони мають можливість максимально відчути всі переваги НПЗ.

Динаміка формування активів НПФ виглядає так: у 2005 році було зібрано 46 млн. грн., у 2006 році – 136 млн. грн., а на початок 2008 року активи становили вже 356 млн. грн. Однак 356 млн. грн. на фоні кількості нашого населення і ВВП в обсязі 900 млрд. грн. – це крапля в морі.

Необхідно зазначити, що самі пенсійні внески сьогодні становлять 288 млн. грн., а 68 млн. грн. – це доходи НПФ. Прибутковість наших фондів у 2005 році становила близько 10 млн. грн., у 2006 році – 22 млн. грн., а в 2007-му – 68 млн. грн. У процентному співвідношенні прибутковість НПФ перевищує рівень інфляції, а тому всі пенсійні фонди, які активно працюють, захистили свої доходи від інфляції.

Сьогодні інвестиційний потенціал НПФ в Україні становить 270 млн. грн. Надзвичайно важливо зрозуміти, куди мають бути направлені ці кошти в першу чергу. Якщо вони зможуть допомогти розвиткові нашої економіки. Поки що їх більша частина залишається на короткострокових банківських депозитах, середня ставка по яких у 2007 році становила майже 15%. Однак позитивним є те, що за останні два роки частка коштів на депозитах зменшилася з 64 до 40%.

Одна із найголовніших проблем сьогодні – це недостатній рівень обізнаності суспільства щодо того, як працює система недержавного пенсійного забезпечення. Ми звертаємося до УСПП з проханням посприяти впровадженню системи недержавного пенсійного забезпечення на підприємствах. Зі свого боку Державна комісія з регулювання ринків фінансових послуг зробить все можливе, щоб допомогти бізнесу пройти цей важливий шлях в інтересах працівників, розвитку економіки, вирішення соціальних завдань.

Як стверджують фахівці, поки що на ринку України достатньо фінансових інструментів, щоб покрити обсяг пенсійних активів. Коли розпочнеться другий рівень пенсійної реформи, вітчизняний фондовий ринок не зможе забезпечити необхідними інструментами всі ресурси, які прийдуть у пенсійні фонди. Тому найактуальнішим завданням зараз є створення потужного фондового ринку.

Необхідно також вдосконалити і податкове законодавство України. Адже сьогодні багато задекларованих законом норм, які звільняють майбутніх пенсіонерів, підприємства, пенсійні фонди, суб'єктів, які їх обслуговують, від оподатковування, насправді не працюють.

Досвід регіонів – багатство Союзу

Регіональні відділення УСПП з кожним роком вдосконалюють свою роботу. Досвід Донеччини, Закарпаття, Волині та Сумщини широко відомий у ділових колах країни.

Кожне з них має реальні досягнення, які гідні впровадження на загальнодержавному рівні. Створення сприятливих умов для підприємницької діяльності, збільшення суб'єктів малого й середнього бізнесу, зниження рівня безробіття в регіоні, залучення інвестицій у розвиток малого і середнього бізнесу – це далеко не весь перелік завдань, які реалізують найкращі регіональні відділення УСПП. Сьогодні ми розповімо про чотири із двадцяти семи.

Волинь Підприємництву допомагає фахова консультація

Регіональне відділення УСПП у Волинській області орієнтується на вирішення проблем малого бізнесу. Воно бере активну участь у впровадженні обласної Програми регуляторної реформи, допомагаючи упорядкувати та зробити більш сприятливою для підприємництва місцеву нормативну базу.

Консультації з питань ведення бізнесу підприємці можуть отримати на «гарячій лінії», яка працює на базі члена УСПП – асоціації «Бізнес-Луцьк». Її послугами користуються більше ста чоловік. У Консультаційному офісі з підтримки підприємництва, створеному РВ УСПП та Луцьким міським центром зайнятості, для підприємців-початківців проводяться семінари та консультації.

Проблеми і перспективи розвитку малого і середнього бізнесу обговорюються на щорічних форумах, «круглих столах». Найпотужніший з них – бізнес-форум «Роль бізнесу у розвитку регіону».

Регіональне відділення працює над тим, щоб в області виконувався Закон України «Про засади державної регуляторної політики», згідно з яким нормативний акт не приймається без попереднього оприлюднення та обговорення в колі ділової спільноти. Промисловці і підприємці зазвичай займають дуже принципову позицію. Так, учасники «круглого столу» запропонували міському голові Луцька не виносити на розгляд сесії рішення Луцької міської ради «Про порядок залучення коштів інвесторів на розвиток інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури міста» як таке, що суперечить чинному законодавству. Думка спільноти була врахована, і згодом Луцький міськвиконком запропонував підприємцям міста пом'якшений варіант аналогічного проекту. Але після розширеного засідання правління РВ УСПП було відхилено й новий варіант. На засідання сесії міськради це питання більше не виносилося.

У практиці волинян є й інші приклади. Міська рада не взяла до уваги пропозиції регіонального відділення щодо недоцільності прийняття рішення «Про збір за видачу дозволу на розміщення об'єктів торгівлі та сфери послуг у м. Луцьку», і в даний час воно є чинним. Але підприємці продовжують наполягати на його скасуванні, співпрацюючи з представництвом Держкомпідприємництва. Нині міськвиконком готовує новий проект рішення.

Регіональне відділення УСПП організувало ряд заходів з підтримки працівників побуту, яким Луцька міська рада підвищила оплату за оренду приміщень комунальної власності у 810 разів. Відбулися мітинги і «круглі столи», засідання робочих груп із працівниками міськвиконкому та депутатами міської ради. Під тиском громадськості міськвиконком пішов на зниження орендної плати. Нині питання залишається на контролі в УСПП.

З 2007 року започатковані постійні щомісячні робочі наради з підприємцями, на яких розглядаються проблемні питання бізнесу, формулюються відповідні звернення до органів місцевої влади і самоврядування з усунення адміністративних бар'єрів на шляху бізнесу.

РВ УСПП брало активну участь у доопрацюванні Регіональної програми розвитку малого підприємництва на 2007-2008 роки у Луцьку.

Луцьк

На кінець 2007 року у Волинській області працювало 17 960 суб'єктів підприємницької діяльності, з яких 3317 – приватні підприємства (у 2006 році – 17 266) та 3143 – товариства з обмеженою відповідальністю (у 2006 році – 2974).

У 2007 році у Волинській області нараховувалося 4956 малих підприємств, частка яких у загальному обсязі реалізованої продукції становила 5,9%.

Направлені пропозиції і зауваження до рішення Луцької міської ради «Про режим роботи підприємств торгівлі, ресторанного господарства та сфери послуг».

Волинським регіональним відділенням відібрано 11 інвестиційних проектів десяти підприємств – членів РВ УСПП для пріоритетної реалізації та залучення інвесторів.

Донеччина Впроваджуємо наукомісткі проекти

Донецьке регіональне відділення УСПП наполегливо працює над тим, щоб поставити наукові досягнення області на службу промисловості. За участі членів Союзу були розроблені проекти виробництва тонкодисперсної крейди для кабельної промисловості, використання відходів вугілляспалюючих підприємств, виробництва харчової жерсті «Українська тара» та інші.

Регіональне відділення УСПП намагається допомагати суб'єктам підприємницької діяльності. Воно сприяє своїм членам у виході на міжнародні ринки, у пошуку партнерів та іноземних інвесторів. Разом із Донецьким технічним університетом проведено семінар-практикум «Залучення інвестицій США в малий та середній бізнес України». На базі членів УСПП ВАТ «Донецький завод гірничоратувальної апаратури» та ВАТ «Райдуга» проводилися семінари з обміну досвідом у подоланні кризових ситуацій та виходу на закордонні ринки.

Розвинуті контакти з іноземними партнерами в рамках економічних форумів, зокрема під час форуму «Відкритий Донбас-2007», обернулися підписанням Договору про співробітництво між донецьким РВ УСПП і Чеською торговою палатою. Зустріч керівництва регіонального відділення з Надзвичайним та Повноважним Послом Чеської Республіки Ярославом Баштою підтвердила високий інтерес іноземних інвесторів до економіки Донецької області. Відділення УСПП надаватиме сприяння чеським підприємцям у пошуку партнерів.

Налагоджена постійна співпраця у напрямі розвитку двосторонніх торговельно-економічних відносин із консульстуваннями Німеччини, Італії, Греції, Білорусії, Азербайджану, які працюють на Донеччині. Традиційним стало проведення ділових зустрічей, семінарів з представниками адміністративних і громадських структур регіонів півдня Росії.

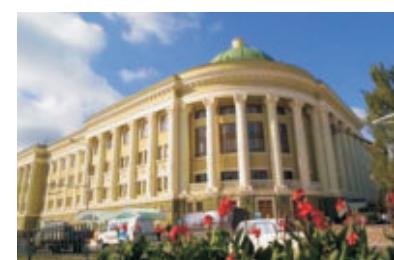
ДРВ УСПП постійно знайомить своїх членів із комерційними пропозиціями іноземних підприємств – Франції, Швеції, США. Така робота має конкретні результати. Так, за сприяння УСПП налагоджене довгострокове співробітництво Донецького державного технічного університету з фірмою Siemens із підготовки інженерно-технічних кадрів.

Спільними зусиллями бізнесу і влади розроблена програма «Донецька область-2010». Представники регіонального відділення включені до складу Координаційної ради з питань розвитку підприємництва при Донецькій ОДА, робочої комісії з протидії противному захопленню підприємств при обласній раді.

Закарпаття Підприємцям гарантується захист та підтримка

Регіональне відділення УСПП у Закарпатті плідно працює над створенням в області сприятливого клімату для розвитку підприємництва, дотриманням законодавства у сфері захисту прав національних виробників.

Одна з перемог регіонального відділення – захист інтересів ЗАТ «Ужгородська швейна фабрика». При сплаті підприємством податку і ввізного мита на давальницьку сировину продукція фабрики ставала нерентабельною. Швейна фабрика, що знаходиться в гірському селищі Жденієв Міжгірського району Закарпаття, опинилася під загрозою закриття, без роботи могли залишитися 70 місцевих жителів. За наполяганням УСПП Міністерство економіки України надало відповідне роз'яснення митним службам, що дозволило звільнити підприємство від

Донецьк

Загальний обсяг промислової продукції в Донецькій області у 2007 році збільшився у порівнянні з попереднім роком на 7,7% (у січні 2008 року – на 2,9%, а по Україні – на 5,7%). Виробництво зросло на підприємствах усіх основних видів діяльності, крім вугільної промисловості.

Обсяг прямих іноземних інвестицій у цілому по Донецькій області протягом 2007 року збільшився в півтора рази і становив 1,4 млрд. дол., або 4,8% їх загального обсягу по Україні. За цим показником Донецька область посідає третє місце після Києва і Дніпропетровської області. Іноземний капітал активно надходить у сферу послуг і роздрібну торговлю, а ось пряма іноземні інвестиції в промисловість зменшилися на 64%.

Ужгород

Станом на 1 квітня 2008 року сума невідшкодованого ПДВ у Закарпатській області у ТОВ «Фішер-Мукачево» становила 5 млн. грн., компанії «Флексстронікс» – 3,5 млн. грн., компанії «Еномеблі» – 3 млн. грн., ВАТ «Мукачівський завод «Точприлад» – 1,6 млн. грн., ВАТ «Мукачівська трикотажна фабрика «Мрія» – 2 млн. грн., ТОВ «АВТ-Карпати» – 2 млн. грн., ПП «Авто люкс» – 1 млн. грн.

На 1 січня 2008 року загальна сума невідшкодованого ПДВ у Закарпатській області становила 105 млн. грн. (21 млн. дол.), у тому числі 69,350 млн. грн. (13,870 тис. дол.) – не відшкодовано у законодавчо встановлений строк.

Суми

За січень-лютий 2008 року темп зростання обсягів промислового виробництва у Сумській області становив 14,1% порівняно з січнем-лютим 2007 року (по Україні – 8,8%).

Приріст обсягів промислового виробництва на Сумщині становить у підприємствах переробної промисловості 20,5%, у тому числі з виробництва харчових продуктів та напоїв – 20,3%, хімічної та нафтохімічної промисловості – 21%, машинобудування – 19%. У добувній промисловості порівняно з січнем 2007 року виробництво збільшилося на 0,9%.

У Сумській області підприємствами промисловості за січень 2008 року реалізовано продукції на 894,8 млн. грн. (січень 2007 року – 673,9 млн. грн.).

сплати ПДВ і ввізного мита. Сьогодні підприємство успішно працює, буде додаткове приміщення, де будуть розташовані ще 200 робочих місць.

Зусилля РВ УСПП завжди спрямовані на надання підприємствам – членам Союзу конкретної допомоги. За сприяння УСПП компанія «МедСервіс» виграла тендер на отримання контракту, фахівці підприємств «Ужгородський замок», «Аргонавт», «Компроф» дістали візову підтримку для налагодження плідної співпраці із зарубіжними партнерами. Досягнуті попередні домовленості між ТОВ «Дастор-Ужгород» та компаніями з волинського РВ УСПП щодо співпраці у проекті переробки продуктів харчування.

Запроваджена практика юридичних і практичних консультацій для всіх, хто планує розпочати власну справу. Організувати їх допомагає місцевий Фонд ветеранів податкової служби «Професіонал». У районних центрах області проводяться виїзні засідання за участю ветеранів податкової служби, які покликані підвищити правову та податкову обізнаність підприємців області.

При РВ УСПП створено комісію готельно-ресторанного бізнесу. До її складу увійшли провідні підприємства регіону, що працюють у даній галузі. У планах комісії – організація готельних та ресторанних конкурсів, випуск карток області з розміщенням кращих ресторанів та готелів, виготовлення стенду для участі у національних та міжнародних виставках, створення власного сайту. Комісія готельно-ресторанного бізнесу намагається покращити бізнес-середовище у туристично-рекреаційній, традиційній для Закарпаття, галузі, уникнути конфліктів підприємств на ґрунті недобросовісної конкуренції, підвищити рівень якості послуг, сприятиме розвиткові Закарпаття як туристичного краю.

РВ УСПП у Закарпатській області виступило ініціатором щорічного проведення в Ужгородському замку Міжнародного дня музеїв. У 2007 році закарпатські бізнесмени організували справжнє свято, яке відвідали більш ніж десять тисяч гостей міста.

Сумщина

Бізнес починає впровадження енергозберігаючих технологій

Сумський осередок УСПП обрав своїм пріоритетом енергозбереження та сприяння раціональному використанню паливно-енергетичних ресурсів. За його допомоги литовсько-українська енергосервісна компанія «Кастраде-Еско» сьогодні успішно працює над проектом виробництва палива з відходів лісового господарства за участю місцевих підприємств. Проект розрахований на виготовлення паливних деревинних гранул потужністю 32 тисячі тонн на рік. Така діяльність отримала позитивну оцінку від фінського центру біомаси VTT, тривають переговори з фінською компанією VAPO щодо її участі у проекті. Проект узгоджено з обласною адміністрацією і входить до списку найперспективніших на Сумщині у 2008 році.

Регіональне відділення цілеспрямовано докладає зусиль з супровождження масштабних регіональних проектів. За його сприяння консалтингова компанія «Нордік-Енерго» підписала угоду з фінською фінансовою корпорацією «НЕФКО», яка фінансує енерго- та ресурсозберігаючі проекти в Україні з 2005 року. Таким чином створюються сприятливі умови для надходження інвестицій до приватних та комунальних підприємств. До проекту вже приєдналися КП «Суміміськвітло», КП «Суміміськводоканал», КП «Шостка Міськвітло» тощо.

УСПП Сумщини ефективно співпрацює з органами виконавчої влади та місцевими органами самоврядування. За ініціативи Союзу спільно з облдержадміністрацією було організовано міжнародний семінар «Шляхи активізації енергозбереження і підвищення енерго-ефективності використання енергії в Сумській області» із залученням провідних компаній Фінляндії, Литви, Німеччини. Пропозиції УСПП Сумщини увійшли в обласні програми розвитку малого підприємництва, охорони навколошнього природного середовища, реформування житлово-комунального господарства, енергозбереження тощо.

Проблема кадрового забезпечення гальмує розвиток економіки України

Криза трудових ресурсів та брак кваліфікованої робочої сили – тема інтерв'ю президента регионального відділення УСПП у Запорізькій області Петра Ваната.

– Чи відчуває Запоріжжя, як і інші міста України, нестачу кваліфікованих кадрів?

– Сьогодні ситуація на ринку праці Запоріжжя більш стабільна, ніж кілька років тому: зростає зайнятість, знижується безробіття. В останні роки область знаходиться в межах загальнонаціональних тенденцій, коли кількість вакантних місць перевищує кількість безробітних – на півтора мільйона безробітних у країні припадає більше двох мільйонів пропозицій.

Але відсутність якісних змін на ринку праці гальмує подальший розвиток економіки, яка відчуває брак притоку кваліфікованих кадрів. Так, за оцінками експертів, у Запорізькій області одна третина промислових і дві третини сільськогосподарських підприємств працюють в умовах дефіциту фахівців.

Не зменшується трудова міграція. Як і раніше, йде відтік інтелектуальних кадрів і кваліфікованої робочої сили за кордон, на зміну якій приходять працівники сумнівної кваліфікації. Є такі факти і в нашій області. Так, компанія «Фьюче ЛТД» запрошує на роботу громадян Китаю за фахом «плиточник-облицювальник», притому що в центрі зайнятості офіційно зареєстровано близько 40 вакансій фахівців будівельних спеціальностей. Вступ України до СОТ стимулюватиме ці процеси.

– Яким чином можна вправити ситуацію?

– По-перше, треба розробити науково обґрунтований прогноз розвитку ринку праці з урахуванням тенденцій розвитку економіки.

Наприклад, у Запоріжжі достатня кількість учбових закладів – 35 вузів, 25 технікумів та коледжів, працює розгалужена мережа установ служби зайнятості. Навчальних закладів у нас багато, а от розуміння того, скільки високопрофесійних кадрів має бути підготовлено, немає. Відсутня чітка вертикаль управління підготовкою кадрів на виробництві і в профтехучилищах.

Ми зі свого боку спробували створити таку вертикаль. Для координації роботи з підготовки робочих кадрів в області у 2003 році запорізьким обласним союзом промисловців і підприємців «Потенціал» і Асоціацією навчальних закладів професійно-технічної освіти був створений Інститут розвитку персоналу, який координує питання планування, ліцензування, методичного забезпечення та організації навчання педагогічних працівників підприємств.

Робота, що проводилася у Запорізькій області з питань підготовки персоналу підприємств, отримала високу оцінку Міністерства освіти і науки. Але вона потребує продовження та стимулювання.

По-друге, необхідно розробити загальнодержавну програму розвитку трудового потенціалу на 2008–2017 роки. Програма має містити правові, економічні, соціальні й організаційні основи збереження, відновлення і розвитку робочої сили і бути спрямована на задоволення потреб економіки в кваліфікованій робочій силі, передбачати можливість зростання заробітної плати, створення належних умов праці, реалізації соціальних гарантій, профілактики захворювань і зміцнення системи охорони здоров'я.

На розширеному засіданні Ради РВ УСПП та Ради Запорізької обласної федерації працедавців ми розглянули ці питання та запропонували Кабінету міністрів України, Міносвіти і науки України заходи з виправлення ситуації у сфері кадрового забезпечення. Відповідне звернення ми направили у Верховну Раду.

Уже отримана відповідь від Міністра праці та Міністра освіти і науки з інформацією про те, що на даний час уже робиться владою для вирішення цієї проблеми.

Президент регионального відділення УСПП у Запорізькій області Петро Ванат

За даними Державної служби зайнятості, ринок праці на 80% зацікавлений у робочих спеціальностях і менш ніж на 20% – у фахівцях з дипломами вузів. Проте в учебних закладах системи профтехосвіти сьогодні готовують в 3,5 раза менше кадрів у розрахунку на 10 тисяч населення, ніж у вузах.

Москва

Товарообіг між Росією та Україною у 2007 році досяг 30 млрд. дол. і має тенденцію до подальшого зростання. Експорт українських товарів у Росію зрос в більш ніж на 40%.

У минулому році російські інвестиції в економіку України перевищили суму у більш ніж 1,2 млрд. дол. Сприятливі перспективи для кооперації відкриваються в області атомної енергетики, літакобудування.

Клайпеда

За даними Мінекономіки, за дев'ять місяців 2007 року товарообіг між Україною та Литовською Республікою зрос на 34,2% у порівнянні з аналогічним періодом минулого року.

Ефективніше за урядові структури

Президент УСПП, перший віце-президент Міжнародного конгресу промисловців і підприємців Анатолій Кінах взяв участь у засіданні президії Ради МКПП, яке відбулося в кінці березня у Москві.

Йшлося про проект нової Концепції розвитку Міжнародного конгресу промисловців і підприємців, в якій зроблено наголос на зростанні ролі громадських організацій промисловців, підприємців і роботодавців у сучасних соціально-економічних процесах країн пострадянського простору. На думку керівництва МКПП, нині зростає роль взаємодії союзів різних країн: інколи саме вони можуть спрацювати оперативніше та ефективніше урядів, оскільки вони більше до бізнесу і мають великий досвід у вирішенні його внутрішніх та зовнішньоекономічних проблем.

На засіданні конгресу було обговорено процеси інтеграції країн – учасників МКПП (у конгрес входить 23 держави – колишні країни СРСР, Східної та Південної Європи та Китай) у світовий та європейський економічний простір, йшлося про необхідність посилення двосторонньої та багатосторонньої співпраці на цьому шляху. Серед пріоритетних були виділені проекти в енергетичній, транспортній, машинобудівній сферах, інформаційних технологіях та охороні навколошнього середовища.

«Настав час силами Міжнародного конгресу промисловців і підприємців, промислово-підприємницьких союзів формувати спільну інфраструктуру сучасних виробничих проектів, інвестицій, робочої сили, науково-інтелектуального потенціалу країн-сусідів – лише таким чином ми будемо відповідати сучасним викликам глобалізації, гідно впораємося із завданням інтеграції», – підсумував результати засідання в Москві Анатолій Кінах.

У рамках візиту в Москву Президент УСПП, народний депутат України Анатолій Кінах зустрівся з президентом Російського союзу промисловців, підприємців і роботодавців Олександром Шохіним. Вони обговорили шляхи подолання бар'єрів у виробничій, кооперативній та торгівельній співпраці України і Росії.

Литва відкриє в Україні торговий дім

Український союз промисловців і підприємців та литовська компанія Karpis створять у Києві торговий дім «Україна – Литва».

Такої домовленості було досягнуто під час поїздки першого віце-президента УСПП Сергія Прохорова у Клайпеду. Як передбачається, торговий дім розпочне свою діяльність у червні 2008 року.

За словами Сергія Прохорова, проаналізувавши можливості розвитку торгово-економічних відносин між Україною та Литвою, УСПП та керівництво ЗАТ Karpis визначили напрями діяльності спільного торговогого дому. До них належить постачання продуктів харчування, сучасних будівельних матеріалів і технологій, систем автоматичного вертикального паркування автомобілів із Литви.

За домовленістю з литовською стороною на всіх товарах, які продаватимуться в торговому дому, міститься товарний знак УСПП. Найближчим часом сторони вирішать усі питання, пов'язані з юридичною реєстрацією і організацією роботи торговогого дому.

Казахстан і Україна: спільні бізнес-інтереси

Рік України в Казахстані розпочався масштабним українсько-казахстанським бізнес-форумом в Астані. Близько трьохсот бізнесменів обох країн намагалися знайти шляхи порозуміння та встановити довгострокові контакти для поліпшення міждержавного бізнес-клімату. Візит української бізнес-делегації до Казахстану, організований Українським союзом промисловців і підприємців, став ще одним кроком до зближення бізнес-інтересів України та Казахстану.

З української сторони у роботі форуму взяли участь близько тридцяти компаній, які спеціалізуються на виробництві залізничного, енергетичного, газового теплогенеруючого, гірничодобувного устаткування, сільськогосподарської техніки, пожежних, спеціалізованих автомобілів, електро- і радіокомпонентів, будівельних матеріалів, комбікорів, різних видів круп та молочних продуктів.

Казахський бізнес був представлений компаніями, які імпортують молочну продукцію з країн СНД, надають транспортно-експедиторські послуги, торгають нафтою, та іншими. Програма форуму, а також зустрічі з казахстанськими бізнес-колами дозволили українським підприємцям у повній мірі ознайомитися з інвестиційним потенціалом Казахстану, домовитися про співпрацю на транспорті в транспортному машинобудуванні, сільськогосподарській техніці, гірничодобувній галузі, торгівлі.

«Сьогодні Казахстан потребує оновлення промислово-виробничої бази, а в Україні є для цього необхідні технології та виробництва, інтелектуальний та кадровий потенціал», – говорить Президент УСПП, народний депутат Анатолій Кінах. На його думку, особливо плідною може бути співпраця для підприємств галузі машинобудування. Зокрема, у зв'язку з модернізацією залізничної інфраструктури АТ «Національна компанія «Казахстан Темір Жолі» заявило про свою готовність до реалізації спільних проектів з такими українськими підприємствами, як ВАТ «Крюківський вагонобудівний завод», ВАТ «Пресмаш» та ТОВ «Керченський стрілочний завод».

Бундестагу запропонують програму партнерства для України

У червні в Берліні пройде третій День України в німецькому Бундестазі, під час якого парламентарям буде презентовано Програму партнерства для України.

Умови проведення заходу обговорювалися на зустрічі членів правління Українсько-німецького форуму з головою правління Німецько-українського форума, президентом земельного парламенту (ландтагу) землі Саксонія-Ангальт Дітером Штайнеке.

Програма партнерства передбачає спільні українсько-німецькі партнерські ініціативи в напрямах розвитку екології, енергетики, побудови моделей місцевих програм. Зокрема, у рамках програми планується реалізувати пілотні проекти вироблення енергії з відновлювальних джерел, модельні проекти у галузі економії енергії, інформаційні та роз'яснювальні кампанії про можливості заощадження енергії підприємствами, регіональними установами та споживачами, створення енергетичних агенцій.

«Одними з важливих напрямів цієї програми є також молодіжний обмін, допомога у створенні громадянського суспільства, соціальні проекти, – повідомив президент ландтагу Саксонія-Ангальт. – Подібна велика програма успішно проводиться в Білорусі і тепер здійснююватиметься в Україні, а її фінансову частину розділять між собою міністерства економіки Німеччини і України».

Як зазначив під час зустрічі перший віце-президент Українського союзу промисловців і підприємців Сергій Прохоров, українська сторона розглядає співпрацю з громадськими організаціями Німеччини в контексті обміну досвідом щодо побудови громадянського суспільства та конкурентоспроможної економіки.

Астана

Казахстан знаходиться на четвертому місці серед торговельних партнерів України в країнах СНД та на десятому місці – з усіх інших країн світу. За січень-листопад 2007 року загальний товарообіг з Казахстаном становив 2894,6 млн. дол. і збільшився по відношенню до аналогічного періоду 2006 року на 1234,1 млн. дол., або на 74,3%, у тому числі товарами – 2834,1 млн. дол. (збільшення по відношенню до аналогічного періоду 2006 року на 1206,3 млн. дол., або на 74%).

Берлін

За обсягами зовнішньоторговельних операцій з Україною Німеччина знаходиться на другому місці після Росії і на першому серед країн Європи. Обсяг експортних поставок з України в Німеччину в 2006 році становив 3,8% від загального обсягу експорту. За обсягом прямих іноземних інвестицій, залучених в економіку України, Німеччина посіла перше місце серед інших країн.